

Další informace o svědcích Jehovových

www.straznavez.cz

- Nezávislé informační fórum o Společnosti Strážná Věž a svědcích Jehovových
- Dokumenty o Společnosti Strážná Věž
- Rozbory o Společnosti Strážná Věž

www.krev.info

- Spojenectví svědků Jehovových za reformu v otázce krve
- Dokumenty
- Rozbory

www.rozcesti.org

- Pro svědky Jehovovy na cestě ke Kristu
- Pro ty, kdo jim na této cestě chtějí pomáhat
- Materiály ke stažení
- Životní příběhy o obrácení ke Kristu

Rozmluvy z Písem se Svědky Jehovovými

Jana Bartošová

BIBLIOGRAFIE

- Ekumenický překlad Bible, ERC, 1989
Bible svatá podle posledního vydání kralického z roku 1613
Překlad nového světa Svatých Písem, Watch Tower and Tract Society, 1991
Nestle-Aland, Greek-English New Testament, Stuttgart, 1992
Souček, J., Řecko-český slovník k novému zákonu, Kalich, Praha, 1994
Mluvnice řeckého jazyka, Scriptum, Praha, 1991
Martin, Walter, The Kingdom of the Cults, USA, 1992
Hoekema, A., Jehovah's Witnesses, USA, 1990
Bowman, R., Why You Should Believe in the Trinity, USA, 1989
Rhodes, Ron, Reasoning from the Scriptures with the Jehovah's Witnesses, USA, 1993
Harris, Doug, Awake! To the Watch Tower, Reachout Trust, Great Britain, 1988
Gruss, E., We Left JW's a Non-prophet Organization, USA, 1974
Sproul, R., C, Essential Truths of the Christian Faith, USA, 1992
Bancroft, E., H., Christian Theology, USA, 1976
Guthrie, Donald, New Testament Theology, USA, 1981
Zodhiates, Spiros, The Complete Word Study Dictionary New Testament, USA, 1993
Elwell, W., A., Evangelical Dictionary of Theology, USA, 1992
Řičan, R., Molnár, A., 12 století církevních dějin, Kalich, Praha, 1990
Molnár, A., Slovem obnovená, Kalich, Praha, 1977
Lané, T, Dějiny křesťanského myšlení, Návrat domů, Praha, 1996
Novotný, O., Za cizím však nepůjdou ..., Oliva, Praha, 1996
Remeš, R, Svědkové Jehovovi – historický přehled, Oliva, Praha, 1995
New Bible Dictionary Second Edition, USA, 1994
Rutheford, J., F., Miliony dnes žijících nikdy nezemřou, Mezinárodní spojení vážných badatelů bible, Nakladatelské právo, Praha-Smíchov, 1920
Rutheford, J., F., Harfa Boží, Strážná Věž biblická a traktátní společnost Mezinárodní sdružení badatelů bible, Nakladatelské právo, Praha, 1922
Rozmluvy z Písem, Watch Tower and Tract Society, 1993
Můžeš žít navždy v pozemském ráji, Watch Tower and Tract Society, 1990
Sjednocení v uctívání jediného pravého Boha, Watch Tower and Tract Society, 1991
Poznání, které vede k věčnému životu, Watch Tower and Tract Society, 1995
Boží jméno, které přetrvá navždy, Watch Tower and Tract Society, 1992
Měl bys věřit v trojici, Watch Tower and Tract Society

© Jana Bartošová, 1999

Původní vydání: *Setkávání*, p.s. 13, 110 05 Praha 1

S laskavým svolením *Setkávání* z tištěné podoby do elektronická verze připravil: Jan Janča, 2009

kých výkladech své organizace a s nimi si pro svůj život s Bohem vystačí, aniž by měl upřímnou touhu dále hledat hlubiny Boží pravdy, pak by společný rozhovor vedl spíše k hádce o slovíčka, bez nějakého hlubšího duchovního užitku. Jako Kristovi služebníci máme jednat podle rady v 2 Ti 2,22-26, "nepouštět se do hloupých sporů, nehádat se, ale být laskaví ke všem, schopní učit a být trpěliví, vlídně poučovat odpůrce." Ze všeho nejdůležitější však je, abychom si uvědomili, že nejde o naše osobní vítězství v rozhovoru, ani o to, abychom někomu za každou cenu dokázali pravdu, protože jenom Bůh sám skrze Ducha svatého je může dovést k tomu, "že se obrátí, poznají pravdu a vzpamatují se z ďábových nástrah, do kterých se dali polapit".

ODKAZY

- 1) MŽ, str. 255, odst. 14
- 2) století církevních dějin, str. 93-94
- 3) Slovem obnovená, str. 71-72
- 4) Sjednocení, str. 24, odst. 8-9
- 5) RP str. 93
- 6) Sjednocení, str. 167, odst. 14
- 7) Harfa Boží, str. 200, odst. 400
- 8) Svědkové Jehovovi – historický přehled, str. 9
- 9) Milióny nyní žijících nikdy nezemřou, str. 57
- 10) Poznání, str. 160-161
- 11) Reasoning, str. 56-57
- 12) Reasoning, str. 123-124
- 13) Reasoning, str. 135
- 14) str. 1308
- 15) str. 1023
- 16) str. 286-287
- 17) New Bible Dictionary Second Edition str. 255, Awake To the Watch Tower str. 218-219
- 18) Christian Theology, str. 282-283, 289
- 19) str. 74
- 20) Dějiny křesťanského myšlení, str. 38-39
- 21) Dějiny křesťanského myšlení, str. 39-41
- 22) Reasoning, str. 146

OBSAH

PŘEDMLUVA	4
ÚVOD	7
Když má svědek Jehovův v ruce "Rozmluvy z Písmem"	9
ARMAGEDON	9
BIBLE	11
DUCH SVATÝ	13
FALEŠNÍ PROROCI	14
JEHOVA	16
JEŽÍŠ KRISTUS	18
KREV	21
KŘÍŽ	23
ODPADNUTÍ	25
ORGANIZACE	26
PAMÁTNÁ SLAVNOST	29
PŘEKLAD NOVÉHO SVĚTA	31
TROJICE	33
VELKÝ BABYLÓN	37
ZÁCHRANA	39
ZNOVUZROZENÍ	40
ZÁVĚR	41
ODKAZY	42
BIBLIOGRAFIE	42

PŘEDMLUVA

Držíte ve svých rukou knížečku, kterou Jana Bartošová napsala jako diplomovou práci na Evangelikálním teologickém semináři. Jak sami uvidíte, je to práce zajímavá a praktická, takže by bylo škoda, aby se z ní těšilo pouze několik profesorů na této škole.

Rozhodli jsme se proto pro její vydání a předpokládáme, že zveřejnění této práce potěší všechny ty, kteří nám vyprávěli různé příběhy a situace, kdy rozmlouvali se svědky Jehovovými. Docela chápu jejich touhu "vědět jak na to" nebo jim prostě jen porozumět, neboť podle popisu jsou tyto rozhovory často jakýmsi "blízkým setkáním třetího druhu" a oboustranné neporozumění jen komplikuje jakoukoli další cestu. Někdy příliš razantním křesťanům na různých přednáškách nebo shromážděních říká, že připravené srdce je rozhodně více než dobře zvládnutá technika rozhovoru nebo jakási verbální příprava. Stále na tom trvám, leč cena této knížečky může spočívat právě v možnosti pochopit, co vlastně svědek říká a vlastní připravenosti k nabídce jiného pohledu.

Bývalé svědky či zájemce o učení svědků Jehovových musím připravit na určité zklamání. Jedním z průvodních stavů člověka, který opustí organizaci Strážná věž a více či méně se rozloučí také s jejím učením, je pocit, že teď málo čemu rozumí, že má v hlavě "myšlenkový guláš", že neví, co si má myslet a jak věci chápat. Předně, není to důvod k znepokojení, byť není zcela příjemný. Naopak, je dobrým znamením odstupu od systému, který tě mentálně masíroval a přitom tě zaklínal upřímnou loajalitou. Prosím, chraň si schopnost tajit dech nad tajemstvím, propadat hlubinám nepoznaného a radovat se ze střípků odkrývaného. To, že vznikne a vzniká mnoho nezodpovězených otázek je dáno povahou Boha a naším vztahováním se k Němu. Navíc, jsi-li křesťan, zřejmě jsi již prožil, že těžiště tvé dnešní víry je právě v onom zvláštním vztahu spíše než v jistotě a přehlednosti učení, které zastáváš. Dnes bych řekl, že jedním z rysů sekty je právě ona triumfující schopnost odpovědět na každou otázku a každý problém, což svědčí o jakémisi zmonopolizování a zaknihování Boha. Tedy, tato knížečka nenahradí jednu "teologii" za druhou.

Při přednášce na jedné pražské farnosti jsem dostal otázku: "Bratře a jak se dnes díváš na peklo?" Věděl jsem, že se do tohoto námětu pouštět nebudu a tak jsem vyznal, co asi stále trvá: "Předně, chtěl bych žít s Bohem tak, abych o pekle nemusel vůbec přemýšlet..." A pak jsem citoval: "Je-li hříšník nevím, jedno však vím, že jsem byl slepý a nyní vidím." (Jan 9:25) Mluvil jsem obyčejně o tom, že na mnoho naukových otázek dnes nemám vysloveně osobní názor, že asi vím, co se učí, ale osobně nevím, že to, co změnilo můj život je to, že jsem byl slepý a nyní vidím.

Tato knížečka je tedy určena především všem křesťanům a chce ukázat, že se svědkem je možné rozmlouvat. Dokáží si představit, že časté projevy a postoje svědků jako je pýcha, nevychovanost, netaktnost, neschopnost naslouchat, být partnerem při hledání cesty nebo jen únavná mnohomluvnost a zaujatost sám sebou, mohou být velmi nepříjemné. Ale: **Nezavírejte dveře!** Kdo jiný nakonec může svědkům říci evangelium o Boží milosti než křesťané.

způsob života v oddanosti Bohu. Někteří prožili své nové narození z Ducha ve společenství ostatních křesťanů, jiní úplně sami nad čtením Písma a v modlitbě. Nešlo o žádný psychologický nátlak. "Duch vane, kam chce" a přivádí k obrácení lidí v různých situacích (J 3,8). Bible pouze popisuje vnější znaky znovuzrození v projevech nového myšlení, nového jednání, nového životního zaměření (Ef 3,16-19; Ko 3,12-17). Každý, kdo prožil znovuzrození, neposuzuje věci už podle lidského chápání, ale má na ně nový duchovní pohled, přijímá hodnoty, které pro něj předtím byly nepochopitelné, bezcenné nebo dokonce naprosto nepřijatelné (1 K 1,26.28; 1 Pe 4,3.4), žije pro Boha a jeho slávu (Ř 6,10).

ZÁVĚR

Svědkové Jehovovi mají vlastní typický styl, jakým vedou rozhovory s lidmi. Stanoví určité téma, které rozvíjejí a odůvodňují na základě logicky vyhlížejících argumentů, ale hlubším rozbořením lze vidět, že je to mnohdy jenom spekulativní, uměle vytvořený dogmatický koncept, který jde nad to, co je v Písmu psáno. Nelze jednoznačně říci, že všechno, co učí, je nesprávné a nebiblické, to bychom jim nespravedlivě křivdili. Teoreticky vycházejí z Písma, ale dopouštějí se rafinovaných zavádějících fundamentalistických výkladů nad některými zásadními věroučnými články, zejména v oblasti *christologie* (nauka o Kristu), *soteriologie* (nauka o spasení) a *eklesiologie* (nauka o církvi). Nejzávažnější však je, že naprosto posouvají důrazy křesťanského učení. Důvod, proč nazval Ježíš farizeje slepými vůdci, i když vycházeli ze správného učení Tóry, velmi příznačně vystihuje i svědky Jehovovy: "Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, ale nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat. ...cedíte komára, ale velblouda spolknete!" (Mt 23,23.24) Vyučují sice biblické morální zásady, ale ve své podstatě je degradovali na zákonické předpisy, podle kterých si odvozují svou spravedlnost a výlučnost. Vyprázdňují podstatný motiv křesťanova života, že ho ke službě Bohu pohání Kristova milost a láska, ne strach ze zavržení a odsouzení, nebo soupeření o lepší výkony. "Dokonalá láska strach zahání" (1 J 4,8), to není laciné poselství pro ty, kteří Boží lásku osobně okusili ve svém životě a nemohou jinak, než svým způsobem života spontánně za ni Bohu děkovat. Místo toho, aby svědkové Jehovovi zkoumali a používali zjevenou biblickou pravdu k osvobození lidí ze zajetí hříchu a smrti, strachu a beznaděje, půjčili si její autoritu k tomu, aby k sobě lidi připoutali jako k jedinému zdroji pravdy a spásy.

Pokud však chceme být objektivní, musíme rozlišovat mezi organizací svědků Jehovových jako celkem, jejím oficiálním učením a striktními pravidly, skandály a pokrytectvím, a jejími jednotlivými členy, mezi nimiž jsou lidé různě hlubokého osobního vztahu s Bohem, citlivého svědomí, vlastního názoru na učení a praktiky organizace a tolerantního přístupu k lidem jiného přesvědčení. Velmi záleží na tom, s jakým typem svědka Jehovova se setkáme, v tom může být velký rozdíl, a z této konkrétní zkušenosti můžeme poznat, do jaké míry má význam s ním vést hlubší náboženský rozhovor. Do jaké míry uctivě respektuje jednotlivý svědek Jehovův Písmo, natolik z něj přijme osobně požehnání. Jestliže se však ustrnul na pouhých dogmatic-

ZNOVUZROZENÍ

Pohled SJ

Znovu se narodit zahrnuje být pokřtěn ve vodě a být zplozen Božím duchem, a tak se stát Božím synem s vyhlídkou na podíl na Božím Království. To prožil Ježíš a dále pouze 144 000 pomazaných, kteří s ním budou žít v nebi. "Velký zástup", který tvoří drtivá většina dnešních svědků Jehovových, neprožívají znovuzrození, protože nejsou spoludědici nebeského království s Kristem.

Když ti SJ řekne ...

... znovuzrození neprožívají všichni křesťané, pouze "malé stádo" 144 000 pomazaných

"Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží. ...Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch." (J 3,3-6) Dále v kontextu rozhovoru s Nikodémem říká Ježíš, že "žádný, kdo věří v Syna nezahyne, ale bude mít život věčný" (J 3,16). Znovuzrození tady není omezeno na exkluzivní skupinu 144 000. "Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, je zrozen z Boha." (1 J 5,1) Znovuzrození (doslova narodit se shora) je duchovní dílo Ducha svatého v oblasti ducha člověka skrze Boží slovo (1 Pe 1,23), kdy dochází k duchovnímu probuzení k novému životu (Ef 2,1.5), do srdce člověka je vložena nová podstata (2 Pe 1,4) a stává se tak novým stvořením" (2 K 5,17). Je to akt, kdy Bůh dává věčný život každému, kdo uvěří v Krista (Ti 3,5; J 5,24), je vysvobozen "z moci tmy a přenesen do království Syna" (Ko 1,13) a stává se součástí Boží rodiny, Kristovy univerzální církve (1 K 12,13). Znovuzrození si člověk nemůže přivodit sám, je to svrchovaný akt Boží (1 Pe 1,3; 2 Pe 1,3.4). Celá 8. kap. Římanům ukazuje, že je nezbytné prožít znovuzrození z Ducha svatého. Duch osvobozuje od zákona hříchu a smrti (v. 1), dává novou nadpřirozenou moc k novému životu (v. 5), což nelze suplovat vlastními lidskými snahami a schopnosti. Žít z vlastních sil se nelíbí Bohu (v. 8). Bez nového zrození zůstává i hluboce nábožensky založený člověk pouze "tělem", nemá-li Ducha, nepatří Kristu (v. 9), nemůže být vzkříšen k věčnému životu (v. 11). Viz titulky "PAMÁTNÁ SLAVNOST"

Ježíš Kristus nepotřeboval být znovuzrozen, je sám Bohem (J 20,28), on sám sebe poskytl jako výkupné (1 Ti 2,5.6). Jako Vykupitel nepotřebuje sám být vykoupen. On má život sám v sobě (J 5,26).

... mnohá tzv. "znovuzrození" jsou pouhá citová pohnutí

Těžko může někdo posuzovat prožitou zkušenost někoho jiného. Neexistuje jedna univerzální forma, kterou bychom mohli poměřovat ty, kteří prožili znovuzrození. Zkušenosti jsou opravdu různorodé. Někteří prožili hluboké pohnutí nad svými hříchy a nad hloubkou Boží lásky a odpuštění, že je to, v tom okamžiku, kdy si to uvědomili, došlo až k slzám. Shromáždění židů v Jeruzalémě, kteří o letnicích slyšeli Petrovu řeč, "byli zasaženi v srdci" a uvěřili Kristu (Sk 2,37). Ale jiní takový dramatický zážitek nemají, dokonce ani nemohou uvést přesný den, kdy se to stalo. Jejich proměna byla postupná, a až s odstupem času si uvědomili, jak se změnili. Došlo u nich k duchovnímu přerodu, který dělí jejich předcházející sobecký život a jejich nový

Ve své předmluvě vám chci nabídnout ještě několik veršů z Písma k přemýšlení a zkoumání vlastního postoje. Nebudou to tedy myšlenky ani tak o svědcích jako spíše o nás.

Jedno Ježíšovo podobenství je mistrovskou ukázkou jeho moudrosti a učitelství. Podle Lukáše 18:9 až 14 řekl: "O těch, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství: "Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili. Jeden byl farizeus, druhý celník. Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: "Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník. Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám." Avšak celník stál docela vzadu a neodvážil se ani oči k nebi pozdvihnout. Bil se do prsou a říkal: "Bože, slituj se nade mnou hříšným." Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponizuje, bude povýšen." Uvědomili jste si někdy, že je to příběh, se kterým se nelze pozitivně identifikovat? S farizeem se přímo ztotožnit nelze. A když si řeknete: "Bože, děkuji ti, že jsem jako ten celník a ne jak farizeus" možná vám za chvíli dojde, že se nechtěně vaše příběhová role jaksi přesunula. Prostě, když budete trvale cítit postoj: Bože, děkuji ti, že nejsem jako ti sektáři, jako ti svědkové, přemýšlejte o sobě a buďte sám sobě podezřelý. Myslím si totiž, že sektářství je něco, k čemu má sklony každý z nás. Pravda, ve skupinách, které se jako sekty profilují, jsou ony rysy dotazeny do absurdity a dominují. Ale není v každém z nás něco z touhy po opravdovosti? Mít pravdu, umět řešit problémy, vyznat se v tomto světě, mít sociální a citové zázemí, mít vliv na druhé, někam patřit... A navíc: Sekta není o tom, jací lidé jsou nebo jak vypadají, ale především o zneužití moci ve jménu jakési pseudoautority. Takový naukový a mocenský systém, si tu často upřímnou a opravdovou víru svých obětí nezaslouží.

Nedávno mi jedna velmi milá sestra, luterská farářka, vyprávěla o určitých problémech v jejich sboru. Žasnul jsem a bylo mi to líto. Za těchto okolností bych připomněl verš z Matouše 7:3: "Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ?" Nechci tím říci, že by nás přítomnost problémů v našich vlastních společenstvích měla diskvalifikovat od služby nebo touhy pomoci. Ale právě vědomí toho může napomoci, aby naše svědectví bylo soucitné a rozumné. Samozřejmě, některé problémy bychom mohli nazvat třeba "provozní" nebo "lidské", ale jiné jsou vážné, systémové. Zvaž také, zdali by jsi měl svobodu pozvat do vašeho společenství člověka, který si užil duchovní násilí a manipulaci a zdali by u vás více než jen nostalgicky nevzpomínal. Kdyby mne ona sestra pozvala do jejich sboru udělat přednášku o svědcích, asi bych řekl: "Nezlob se, ale cítím, že byste si měli vyřešit nejdříve vaše vlastní problémy."

Další biblická pasáž je obzvláště důležitá a souvisí s tím, o čem jsem psal již na začátku této předmluvy. Apoštol Pavel v 2. Korintským 3:14-17 píše: "Avšak jejich myšlení na tom ustrnulo. Až do dnešního dne zůstává onen závoj při čtení staré smlouvy a nesnímá se, je zrušen v Kristu. A tak až podnes, když se čte Mojžíš, leží na jejich srdci závoj. Avšak, když se obrátí k Pánu je závoj odstraněn. Duch je tím Pánem, kde je Duch Páně, tam je svoboda." Možná jsi již učinil zkušenost, že jsi mluvil s nějakým svědkem, mluvili jste na sebe slovy, kterým jste rozuměli a přesto mezi

vámi byla hračka k neztečení. Je celkem normální, že i blízcí lidé vidí stejnou věc trochu jinak. (A jsou právě organizace, které svými tiskovinami a jinými nástroji toto přirozené rozlišení odstraní a vymodelují Jednotu".) Ale mám na mysli stav, kdy se slovně, významově i duchovně zcela rozcházejí. Je to i má osobní zkušenost. Kolikrát jsem jako svědek přečetl Bibli a mnohá místa jakoby tam ani nebyla. Nebo jsem četl literaturu jiných církví, kde se citovalo Boží slovo a ona v kontextu toho časopisu nebo knihy (protože nebyla z produkce Strážné věže) jakoby nefungovala či neměla onu váhu. Jsou zde evidentně ve hře ještě jiné vlivy a síly, ale takovýto rozbor by zřejmě přesáhl rámec této předmluvy. Zkrátka, smysl rozpravy se svědkem není v jakési slovní nebo biblické přestřelce, v tom pověstném "utloukání veršů". Nevím, zdali bych si dnes vůbec vzpomněl na nějakého bývalého svědka, který by říkal, že odešel proto, že mu někdo skvěle vysvětlil "tu trojici, peklo nebo duši".

Nebo se svědka zeptáš, kdo je jeho Pán. Pravděpodobně ti odpoví, že Ježíš. Chci ti říci, že tvé tiché Haleluja nebo Amen nebude radostí nad jednotou v Duchu, neboť když se budeš ptát dále, zjistíš, že svědek to myslí tak, že Ježíš předal autoritu spravovat sbor "třídy věrného a rozvážného otroka" (ten je reprezentován vedoucím sborem v Brooklynu, USA) a že poslušností tohoto brooklynského ústředí organizace vlastně vyjadřuješ poslušnost a podřízenost Ježíši jako Pánu. A svízle je v tom, že svědek je upřímně přesvědčen, že to co vyznal znamená to co řekl. Bohužel, je zde "závoj na očích" a "závoj na srdci". Počítej realisticky s tím, že dokud se "neobrátil k Pánu", nebudou mít pro vás slova stejný obsah. Díky Bohu za zkušenost dnes již tisíců obrácených svědků, kteří když přijali Ježíše Krista jako svého Pána a Spasitele, tak zažili "odstranění závoje" a Bible se pro ně stala živým slovem, ve kterém začali objevovat mnoho nesmírných pokladů a slově se vrátil jejich smysl.

Na závěr jsem si ponechal verš, kterým trvale zkouším své srdce. Markova reportáž zachycuje Ježíše v další příkladné situaci. *"Když Ježíš vystoupil uviděl velký zástup a bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře. I začal je učit mnohým věcem."* (Marek 6:34) V této výpovědi lze zachytit určitou spojitost mezi Ježíšovým učením či vyučováním a jeho postojem. Protože cítil lítost nad zástupy, začal je učit. Vede tě k rozhovoru se svědkem touha mu "to ukázat" nebo soucit a lítost? Máš svědky rád? Oni jsou v trochu jiné situaci než Ježíšovi současníci. Oni již "pastýře" mají, a to v podobě svého ústředního řídicího článku, který určuje a spravuje jejich víru i organizační a naukovou politiku. Je to "pastýř" tvrdý, nelaskavý, byrokratický, řekli bychom spíše honák. A naprostá většina obyčejných svědků jsou normální lidé se svými citovými, psychickými a existenčními problémy. Jejich často hlavním neštěstím je, že svědkové Jehovovi byli kdysi ti první, se kterými se při kontaktu s náboženstvím setkali, a oni uvěřili jejich nabídce a slibu, že díky jejich vlivu poznají Boha a budou mu blíž, tak jak potom toužili a třeba stále touží. A to je důvod pro náš soucit i lásku. A to je pak důvod i naděje pro nás, kteří s nimi chceme rozmlouvat s Písmem.

Přeji všem čtenářům, aby se tato práce Jany Bartošové pro vás stala užitečnou pomůckou. Aby to byl jemný nástroj v rukou rytce spíše než kladivo nebo sekera v rukou raziče či dřevorubce.

Bůh vám žehnej!

Ondřej Novotný, Praha, červen 1999

... Bůh má na zemi jen jednu pravou organizaci, ve které shromažďuje lidi k záchraně

Viz titulky "ORGANIZACE".

ZÁCHRANA

Pohled SJ

Prostřednictvím svého Syna opatřuje Jehova všem pravým křesťanům osvobození z přítomného ničemného světa i záchranu z otroctví hříchu a smrti. Oficiálně tvrdí, že si člověk nezaslouží záchranu svými skutky, protože je možná pouze nezaslouženou laskavostí (milostí) Boha, ale prakticky je jejich učení silně založeno na záslužnictví a legalismu, kterými je podmíněna záchrana. Také učí, že záchrana je možná pouze ve spojení s jejich vyvolenou organizací.

Když ti SJ řekne ...

... abys byl zachráněn, musíš...

Celé křesťanství stojí na základním krédu, že Bůh se smiloval nad hříšným člověkem a ve své hluboké lásce mu poskytl v Kristu výkupní oběť, aby mohl být zachráněn (Ef 1,7). Záchrana je Božím milostivým darem, člověk na ní nemá vůbec žádný podíl ani zásluhu, takže se nemůže ničím chlubit (Ef 2,4-10). Záchranu si nemůžeme vysloužit, není podmíněna žádným dobrým skutkem či dodržováním nějakých pravidel, je nám daná z rozhodnutí svrchovaného Boha (1 Pe 1,3-5). V tom se liší křesťanství od judaismu, zejména v podání farizeů, kteří si chtěli svým ortodoxním zákonickým přístupem k dodržování Zákona nashromáždit před Bohem dobré skutky a vysloužit si u něj spravedlnost. Apoštol Pavel, kdysi jeden z nich, ostře komentuje tento nesprávný postoj: "Nevědí, že spravedlnost je od Boha, a chtějí uplatnit svou vlastní. Proto se spravedlnosti Boží nepodřídili. Vždyť Kristus je konec zákona, aby spravedlnosti došel každý, kdo věří." (Ř 10,3,4) V dopise Galatským je ještě radikálnější, neboť hájí podstatu evangelia před těmi, kteří šířili zdeformované "jiné evangelium", hlásající Krista a zákonické předpisy k němu. V Ga 2,21 odsuzuje skutkaření slovy, "kdybychom mohli dosáhnout spravedlnosti skrze zákon, byla by Kristova smrt zbytečná." A dále v Ga 5,4: "vy všichni, kteří chcete dojít ospravedlnění na základě zákona, pozbyli jste milosti." To je velmi vážné obvinění, že svým lpěním na dodržování zákona a hromadění zásluh pro ospravedlnění před Bohem, se vlastně vzpíráme Boží milosti a stavíme na vedlejší koleji Kristovu smrt.

... nestačí pouze věřit v Ježíše Krista Spasitele

"Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve své srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen. ...každý, kdo vyzývá jméno Páně, bude spasen" (Ř 10,9,13). Žalářníkovi ve Filipech misionáři Pavel a Silas pověděli: "Věř v Pána Ježíše a budeš spasen ty i všichni, kdo jsou v tvém domě." (Sk 16,31) Celá řada dalších veršů ukazuje, že vírou v Ježíše Krista získává člověk spasení: J 3,15,16; 5,24; 11,25; 12,46; 20,31, protože spasení je milostivý dar Boží: Ef 2,8,9; Ti 3,5; Ř 3,20,24.

... chceš-li získat věčný život, musíš patřit k Jehovově organizaci

Viz titulky "ORGANIZACE".

Pohled SJ

Světová říše falešného náboženství zahrnující všechna náboženství, jejichž učení a zvyky se neshodují s pravým uctíváním Jehovy Boha. Falešné náboženství začalo po potopě v Babelu (později Babylón) a časem se rozšířilo do mnoha zemí. Proto se Velký Babylón stalo vhodným názvem pro falešné náboženství jako celek. Svědkové Jehovovi považují za nejhorší část Velkého Babylóna křesťanskou církev, která se prý zpronevěřila Bohu, a bude se s ostatními náboženstvími při posledním soudu zničena. Proto musí upřímně věřící lidé opustit svá náboženství a zejména se nechat vypsát z církve, aby mohli být přijati mezi pokřtěné svědky Jehovovy. Ti jsou jediným pravým náboženstvím, křesťanstvím. Společnost Strážná věž ostře napadá ve svých publikacích křesťanskou církev jako nevěrnou "nevěstku", označuje ji výhradně jako "křesťanstvo" a vytváří o ní záměrně velmi negativní zkreslenou představu. Ve skutečnosti je církev pro organizaci největším potenciálním ohrožením, protože může otevřeně komentovat učení a jednání svědků Jehovových z biblických pozic.

Když ti SJ řekne ...**... musíte opustit Velký Babylón, jinak budete zničeni s ním (Zj 18,4)**

Určitě nelze biblicky souhlasit s liberálním názorem, že nezáleží na tom, jaké má kdo náboženské vyznání, protože stejně všechny cesty vedou k jednomu stejnému Bohu. To by byl laciný ekumenismus, který se bohužel také prosazuje, ale stojí spíše na společných sociálních, ekonomických a mírových projektech. Ale křesťané nemohou slevit z toho, že jedině Ježíš Kristus je tou pravou cestou k záchraně (J 14,6), že každý člověk potřebuje osobně přijmout jeho výkupní oběť, na to nestačí jen dobré skutky. Ale není to naše věc, abychom slídili po tom, zda někdo bude nebo nebude zachráněn, a vynášeli své unáhlené soudy nad ním. Bůh je svrchovaný a není nikdo, kdo by mu mohl diktovat, jak má jednat (Da 4,32; Job 39,31). Jeho působení ve světě rozmanitých náboženství a filozofií je pro člověka nevyzpytatelné (Job 42,2,3), dokonce čteme, že jedná pro blaho všech lidí (Mt 5,45), je jim blízko (Sk 17,24-27) a každý člověk do určité míry zrcadlí obraz Boha a má Bohem dané svědomí k rozlišování mezi dobrem a zlem (Gen 1,26; Ř 2,14,15). Proto musíme pokorně uznat, že různě nábožensky založení lidé mají své zkušenosti, které dokazují, že do jejich životů pravý Bůh zasahuje. Čtením Písma však poznají úplné evangelium, které je "Boží mocí ke spasení" (Ř 1,16). Bůh jedná s individuálními lidmi na osobní úrovni, Duchem svatým je uvádí do poznání pravdy (1 K 2,15). Nejsou zachráněni na základě toho, zda patří do nějakého organizovaného společenství křesťanů, stejně tak ani nejsou zavrženi kvůli hříchům církve jako celku. Odsoudit každého jednotlivého věřícího za nějakou kolektivní vinu celé církve od jejího počátku je velmi povrchní a zkreslené. Pečlivým zkoumáním církevních dějin můžeme vidět, že se církev vyvíjí, vede zápas o čisté uctívání a učí se z chyb minulosti. Rozhodně o sobě nechce šířit představu, že je ideálním exkluzivním bezchybným společenstvím. Lze toto říci o organizaci svědků Jehovových? "Každý ať zkoumá své vlastní jednání. ...Každý bude odpovídat sám za sebe" (Ga 6,4,5).

Svědkové Jehovovi jsou známi svým intenzivním misijním úsilím. Můžeme je potkat u dveří vlastního bytu, nebo na ulicích, v parcích, na nádražích, v dopravních prostředcích, prostě na různých veřejných místech. Nebo snad známe někoho ze svého úzkého okruhu příbuzných, známých, spolupracovníků, spolužáků, sousedů, kdo se hlásí k této náboženské skupině.

Svědkové Jehovovi jsou přesvědčeni, že žijeme v "posledních dnech" tohoto světa, a chtějí nás varovat, jak je to napsáno v titulku jejich hlavního časopisu "Strážná věž", že přichází Jehovovo království. "Chceš-li získat požehnání v podobě věčného života, musíš patřit k Jehovově organizaci a činit Boží vůli." (1) Mnozí z nich mají velmi ušlechtilé a ryzí motivy, nechtějí nikomu ublížit, obětují svůj čas a životní styl, aby přinesli lidem "tu" pravdu ke spasení jejich životů. Tento postoj je sám o sobě velmi úctyhodný, jejich horlivá služba má však pro organizaci Strážná věž hlubší význam, který nominální svědek nevidí nebo si raději nechce připustit. Jejich totalitní organizace chce získat další poddané členy, loajální služebníky, kteří budou bez výhrad poslouchat a udělají, co se jim řekne. Není zde prostor pro vlastní přínos, protože struktura a formy jsou jasně dané, svoboda a tvořivost se nepodporuje. Někteří svědkové Jehovovi se pokoušeli s dobrým úmyslem a svědomím vnést více lidskosti, dobroty, milosrdenství do tuhých struktur, ale jejich upřímná touha byla tvrdě odmítnuta a klasifikována jako vzpoura duch odpadlictví. Takoví lidé byli následně exkomunikováni, aby snad svým reformním myšlením nenakazili druhé.

Mezi svědky Jehovovými jsou lidé různého založení, sociálního zázemí, vzdělání. Na první pohled se nám může zdát, že jsou všichni až uniformovaně stejní, stejně mluví, stejně se chovají, stejně myslí. Je pravdou, že do určité míry v tomto falešném pojetí jednoty ztratili svou vlastní identitu, ale na druhou stranu i oni jsou stále jenom pouhými lidmi se svými problémy, úspěchy i nezdary, slabostmi i pochybnostmi. Někteří prožívají úplnou zamilovanost do své organizace a nevidí vůbec žádné rozpory. Ale i mezi těmi, kteří se zdají být skálopevně přesvědčeni, jsou upřímní svědkové, kteří vidí nedostatky na své organizaci, rozpory v učení i v praktickém životě, ale bojí se je přiznat. Nebo i kdyby je přiznali, komu se mají se svými pochybnostmi světit? Kde najít něco lepšího, než našli uvnitř svého společenství? Neustále se jim vštěpuje ortodoxní učení, že oni jsou tou nejlepší organizací, kterou si Jehova Bůh vyvolil, a ostatní náboženství, zvláště pak křesťanské církve, patří do tzv. "Velkého Babylónu" – celosvětové říše falešného náboženství, která jsou pod vládou satana a která bude v konečném armagedonském soudu zničena. Pokaždé, když se svědek Jehovův setká s upřímně věřícím člověkem, který žije život podle svého křesťanského přesvědčení, čte Písmo a považuje ho za vůdčí autoritu v utváření svých životních hodnot a cílů, který miluje z celého srdce Boha a slouží druhým lidem k jejich dobru, je to pro takového svědka Jehovova velký šok. Na každé jiné zacházení, i třeba sprosté vyhození, urážky i fyzické napadení, je svědek Jehovův lépe připraven. Ale naprosto ho vyvede z míry, když mu někdo "oplácí dobrem" (Ř 12,21). Laskavý rozhovor může hluboce zasáhnout jeho život a být mu třeba i významnou pomocí, aby se nenechal manipulovat

lidskými autoritativními náboženskými vůdci, ale následoval živého Boha přímo ve svém osobním vztahu s ním.

Nemusíme dokonale znát učení svědků Jehovových, ani nemusíme být studovanými teology, abychom s nimi mohli vést účinný rozhovor. Zásadní je náš postoj k nim – musíme je mít rádi jako lidi. Apoštol Pavel v 1 K 13,1-3 dává klíč k tomuto tajemství: "I kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými... kdybych měl dar proroctví, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všechno poznání... a kdybych rozdal všechno, co mám, ano kdybych vydal sám sebe k upálení, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje."

Každý z nás, kdo osobně věří v Pána Ježíše Krista a má s ním osobní vztah, může svědčit o tomto zvláštním přátelství. Více než jakékoli jiné věroučné otázky je v první řadě nejdůležitější vyzdvihnout Kristovo poselství o spasení, které je darováno z lásky a milosti, ne za zásluhy a dobré skutky. Podstata biblického evangelia mění tvrdá srdce lidí, přemáhá jejich pýchu a jistotu, rozsuzuje nejskrytější motivy a naplňuje hluboký duchovní hlad člověka. Pokud vstoupíme do hlubšího rozhovoru se svědky Jehovovými, budeme muset být připraveni na to, abychom vydali počet ze své víry, ale s mírností a pokorou (1 Pe 3,15), neboť nejde o osobní vítězství v apologetice, ale o svědectví naší víry v Boha.

Tuto práci věnuji všem, kteří se napříště rozhodli, že přijmou svědky Jehovovy v lásce, a chtěli by se s nimi pustit do rozhovoru i na složitější náboženská témata. Nejsou to v žádném případě kategorické argumenty, ale určité vodítko k tomu, jak a co říci svědkům na jejich tvrzení a ukázat jim, že jejich výklad nemusí být vždy tak jedinečný, nebo dokonce ani správný. Název své práce jsem si zvolila záměrně jako určitou parodii na jejich publikaci "Rozmluvy z Písem", která slouží svědkům Jehovovým jako praktická příruční pomůcka pro účinnou zvěstovatelskou službu. Vybrala jsem z ní pouze některá zásadní věroučná témata, která jsou v jejich učení stěžejní a ve kterých je nejvíce zřetelná jejich předpojatá interpretace. Nejdříve představím pohled svědků Jehovových, dále příslušné téma rozebírám stejnou formou, jakou si sami zvolili, pomocí otázek a odpovědí, které pak vrcholí v návodu "Jestliže někdo řekne...", co má na to svědek Jehovův odpovědět. Já však tuto otázku obracím a odpověď směřuji vůči nim "Když ti svědek Jehovův řekne..., co můžeš odpovědět?". Na závěr vyzdvihnu význam této práce a připojuji praktické návrhy, jak vést rozhovory se svědky Jehovovými, kteří mají upřímný zájem poznat pravé Kristovo evangelium. A také jak jim následně pomáhat na nové cestě víry. Úplně na závěr připojuji seznam uvedených citací a použité literatury.

Použité zkratky

SJ	svědkové Jehovovi
MŽ	Můžeš žít navždy v pozemském ráji
Sjednoceni	Sjednoceni v uctívání jediného pravého Boha
NS	Překlad nového světa Svatých písem
EP	Ekumenický překlad
KB	Kralická bible
RP	Rozmluvy z Písem
Poznání	Poznání, které vede k věčnému životu
Reasoning	Reasoning from the Scriptures with the Jehovah's Witnesses

- svatost (Ř 1,4)
- věčnost (Ži 9,14)
- Pravda (1 J 5,6)
- Pán (2 K 3, 17)

Podíl se také na božských dílech:

- stvoření (Job 33,4)
- inkarnace (L 1,35)
- vzkříšení (Ř 1,4)
- posvěcuje (1 Pe 1,2)
- dává život (Ř 8,10)
- inspiruje (2 Ti 3,16; Mk 13,11)

Duch svatý jedná v harmonické jednotě s Otcem a Synem, jeho zvláštní úlohou je však v hierarchické funkční podřízenosti vydávat svědectví o Kristu a oslavovat ho (Jan 15,26; 16,24). Další podklady – viz titulky "DUCH SVATÝ".

... texty Mt 28,19 a 2 K 13,13 nedokazují trojiční učení

Mt 28,19 "křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého". V řečtině je substantivum "jméno" v jednotném čísle a pak následuje 3× určitý člen před každou osobou Trojice, což indikuje, že je jeden Bůh ve třech osobách. V tomto textu není nijak kvalitativně rozlišen Otec od Syna a od Ducha, ale jsou tu rovnocenně spojeni v jedno jméno. V tehdejší době "jméno" neznamenovalo pouhé označení, ale je to ekvivalent k "podstatě, bytí". Touto křestní formulí se mají označovat křesťané na důkaz svého nového života s Kristem. Kdyby však Ježíš byl pouhou stvořenou andělskou bytostí a Duch svatý jenom neosobní silou, pak by nedávalo smysl nechat se křtít ve jméno stejné podstaty, stejného bytí Otce, Syna a Ducha svatého, ale byla by to prázdná formalita.

Biblický verš 2 K 13,13 "Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi." sám o sobě Trojici nedokazuje, ale trojiční učení není založené pouze na jednom textu. Je založené na celém zjevení Písma. Již předtím jsme si ukázali, že každá osoba Trojice je Bohem. Je však zajímavé, že obsahem Pavlova požehnání je právě tato formulace, ve které se pohromadě objevuje Bůh, Pán Ježíš Kristus a Duch svatý.

přebýval v nebi v majestátní slávě. Ježíšův lidský život s sebou nesl lidská omezení, proto mohl říci, že postavením nyní "je Otec větší". Podle Fp 2,6.7 "sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí, v podobě člověka se ponížil". vzdal se své předinkarnační slávy, dobrovolně omezil používání svých božských atributů, nestal se však méně Bohem, než jím byl předtím, ale stal se člověkem.

U Marka 13,32 je napsáno, že ani Syn neví, kdy nastane skonání věku. To však není argument proti jeho božství. Musíme si uvědomit, že se Syn Boží inkarnací stal jednou unikátní osobou se dvěma podstatami – božskou a lidskou. A tak se v Kristově jedné osobě spojily, pro naše omezené lidské chápání, vzájemně si odporující vlastnosti. Byl zároveň slabým (J 4,6) a všemohoucím (J 11), omezeného poznání (Mk 12,32) a vševědoucím (J 2,24.25; 16,30), omezený v přebývání na jednom místě (L 9,58) a všudypřítomný J 1,48). Působil ve sféře svého lidství do té míry, jak to bylo možné, aby uskutečnil své pozemské poslání, a v jiných případech působil ve sféře svého božství do té míry, jak to bylo možné v období jeho poníženého postavení. U Mk 12,32 hovoří Ježíš z pohledu svého lidství.

... **Ježíš Kristus není Bůh**

Nevěřit v božství Ježíše Krista je novodobou ariánskou herezí, kterou křesťanská církev odmítla na koncilu v Nicaei roku 325 n.l.

Ježíš Kristus je Bůh, protože vlastní stejné atributy a schopnosti jako Bůh Otec:

- všudypřítomnost: Otec (1 Kr 8,27) Syn (Mt 28,20)
- vševědoucnost: Otec (Ž 147,5) Syn (J 16,30)
- všemohoucnost: Otec (Ž 135,6) Syn (Mt 28,18)
- svatost: Otec (Zj 15,4) Syn (Sk 3,14)
- věčnost: Otec (Ž 90,2) Syn (Mi 5,2; J 1,2; Zj 1,8.17)
- Pravda: Otec (J 7,28) Syn (J 14,6; Zj 3,7)
- Pán: Otec (L 2,11) Syn (Ř 10,9)

Také se podílí na božích dílech:

- stvoření: Otec (Ž 102,26) Syn (Ko 1,16)
- inkarnace: Otec (Ži 10,5) Syn (Ži 2,14)
- vzkříšení: Otec (Sk 2,32) Syn (J 2,19)
- posvěcuje: Otec (Ži 2,11) Syn (1 Pe 1,2)
- dává život: Otec (Sk 17,25) Syn (J 6,57; 10,28)
- inspiruje: Otec (Ži 1,1) Syn (2 K 13,3)

Božství Ježíše Krista můžeme také vidět z toho, že je identický s Otcem, Bohem Starého zákona JHVH – viz titulek "JEHOVA". Další podklady – viz titulek "JEŽÍŠ KRISTUS".

... **Duch svatý není Bůh**

Stejně jako Otec a Syn vlastní božské atributy a schopnosti:

- všudypřítomnost (Ž 139,7)
- vševědoucnost (1 K 2,10)
- všemohoucnost (Ř 15,19)

Když má svědek Jehovův v ruce "Rozmluvy z Písmem"...

Tato příručka je pro svědky Jehovovy velkou pomocí a zdrojem informací a argumentů pro rozhovory s lidmi. Oficiálně byla v češtině vydaná v roce 1993 (první vydání vyšlo v angličtině v nákladu 2 000 000 výtisků), ale byla už k dispozici několik let předtím v samizdatové úpravě. Svědkové Jehovovi ji nijak v rozhovorech s lidmi neskrývají, naopak jsou pobízeni, aby si z ní společně s posluchači přečetli oddíly pojednávající o látce, o které s nimi hovoří. Jsou v ní různé citáty z historie, encyklopedií, náboženských příruček a biblických jazykových slovníků, které jsou podloženy mnohými biblickými odkazy. Údaje jsou podány stručně a prostě, s patřičnou sebejistotou, že pravda je jednoduchá a jasná a že ji svědkové Jehovovi objevili a mohou dát konkrétní odpověď na jakoukoli otázku. Chtějí lidem vtisknout svůj způsob uvažování a argumentace, kterou mají velmi dobře nacvičenou ze svých shromáždění, a tím využívají své převahy v rozhovoru a směřují ho podle svého připraveného plánu. Proto je důležité se znovu ujistit, zda uvedené skutečnosti odpovídají původní myšlence autora, který je citován, a jsou zasazeny ve správném kontextu, a co nejvíce je porovnávat s jinými dostupnými zdroji relevantních informací.

Knihy také obsahuje modelové úvody k rozhovorům, které mají u lidí vzbudit zájem a rozptýlit jejich předsudky či námítky proti svědkům a jejich poselství, a návody, jak překonat výroky lidí směřující k ukončení rozhovoru. Svědkové si mezi sebou vyměňují nápady a poznatky ze svého místního "obvodu služby", aby jejich práce byla co neúčinnější. Na konci publikace je připojen praktický věcný a textový index, kde mohou pohotově najít příslušné téma či odkaz. Celkem je v ní rozebráno 71 abecedně seřazených tématických okruhů.

"Rozmluvy z Písmem" slouží především pro potřebu svědků Jehovových samotných, a proto tuto knihu nerozšiřují mezi lidi, k tomuto účelu slouží hlavně periodika "Probudte se!" a "Strážná věž", konkrétní tématické knihy a traktáty.

ARMAGEDON

Pohled SJ

Pod tímto označením chápou nadcházející univerzální Boží válku Jehovy Boha, která začne celosvětovým zásahem politických mocností (označovaných jako divoké zvíře, šelma) proti Jehovovým služebníkům na zemi. Datum sice již neuvádějí, ale velmi rychle se k ní schyluje. Donedávna ještě tvrdili, že se ho dočká generace pamatující rok 1914. Zachráněn bude každý, kdo 'vzývá Jehovovo jméno' (Ř 10,13). Země nebude zničena, pouze zlá lidská společnost odporující Jehovovi Bohu, v čele s celosvětovou říší náboženství a politickou "šelmou". Příchod soudného armagedonského dne stojí v centru učení svědků. Hluboce ovlivňuje jejich náboženské a etické postoje, osobní rozhodování a životní cíle.

Když ti SJ řekne ...

... Armagedon je blízko

Ježíš Kristus varoval před jakýmikoli spekulacemi o datu jeho příchodu, nikdo neví, kdy ten den přijde, pouze nebeský Otec sám (Mt 24,36). Přijde velmi nečekaně a pře-

kvapí celý svět (Mt 24,27; podobenství o deseti družičkách Mt 25,1-13; 1 Te 5,1-3). Křesťan, který chodí každodenně s Bohem, spoléhá se na jeho vedení a zpytuje svůj život před ním, se nemusí tohoto dne bát a úzkostlivě se na něj soustředit. Nežije jen viděním konce, ale vidí svůj život v kontextu situace, do které ho Bůh postavil, a má před ním odpovědnost sloužit okolnímu světu, ne z něj prchat do svých očekávání. I když naše konečné poslání není vytvořit na zemi dokonalé Boží panství lidskými prostředky, nemůžeme ignorovat svou úlohu v péči o tuto planetu, lepší společnost, přinášení více dobra a spravedlnosti, lásky a milosrdenství potřebným. Apoštol Pavel píše do podobné situace 2. list do Tesaloniky, aby varoval křesťany před únikem z reality a vedl je k tomu, aby sice žili v bdělosti, ale aby se nedali vyvést z rovnováhy nějakým zvláštním projevem nebo listem, že už ten den nastává. Napomíná ty, kteří už dokonce přestali pracovat a nyní zahálejí a žijí z prostředků jiných, protože se příliš upnuli na své přicházející vysvobození. (2 Te 2,1-3; 3,6n.)

V dějinách už byl konec světa vícekrát očekáván horlivými nábožensky založenými lidmi, ale často do svých očekávání vkládali vlastní představy, někdy dokonce přerostli ve fanatickou nekontrolovatelnou euforii. Např. okolo r. 170 vystoupil ve Frýgii prorocky zanícený Montanos, který byl pevně přesvědčený, že na něm spočinul Duch Utěšitel. Zahájil rozsáhlou misijní činnost, v níž ho podporovaly dvě vznětlivé ženy, Priska a Maximilla. Nové hnutí hluboce zapůsobilo na lidové vrstvy. Bylo protestem proti ustrnutí křesťanských sborů a obnovovalo vědomí bezprostřední blízkosti příchodu Páně. Montanismus ovšem vybičoval apokalyptické nadšení až k chorobným projevům. (2) Montanisté učili, že je třeba žít asketickým životem, neuzavírat sňatky, podrobovat se delším půstům a nevyhýbat se mučednictví.

Jinou takovou fanatickou skupinou, dokonce i v našich dějinách, která vášnivě očekávala příchod Ježíše Krista, konec světa a nastolení Kristova království, byla husitská sekta "adamité". Opustili normální život, a protože jejich jednání bylo natolik extrémně zvrhlé, nakonec si s nimi ani Jan Žižka z Trocnova nevěděl rady, a roku 1421 je nechal usmrtit, přestože celé husitské hnutí bylo samo založeno na silném chiliastickém očekávání (očekávání tisíciletého království) a touze obstát, až se Kristus vrátí. "A když bloudili po lesích a po horách, upadli někteří z nich v tak veliké šílenství, že odhodivše šaty, jak muži, tak i ženy, chodili úplně nazí říkajíce, že jsou ve stavu nevinnosti a že šaty byly přijaty pro hřích prvních rodičů... Potom po nějakém čase, totiž před svatým Jiřím, přijel Žižka od Berouna na Hradiště a dal upálit ve vesnici Klokoctech padesát lidí obojího pohlaví z řečené pikartské sekty... Ti všichni na vyzvání řečeného Žižky nechtěli upustit od svých bludů, nýbrž vesele s úsměvem kráčeli do plamenů ohně, říkajíce, že dnes budou s Kristem kralovati v nebi." (3)

Na konci svého listu apoštol Petr povzbuzuje věřící ke správnému postoji vůči přicházejícímu Božímu soudnému dni: "...očekáváte-li takové věci, snažte se, abyste byli čistí a bez poskvrny a mohli ten den očekávat beze strachu před Božím soudem." (2 Pe 3,14). A 1. Janova 4,8 dodává: "Láska nezná strach, dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce." Pevný osobní vztah s Bohem osvobozuje od strachu ze selhání a odsouzení.

V 1K 8,6 je podle svědků Jehovových představen Otec jako "jediný Bůh" křesťanů a jako bytost jiného postavení, než "jediný Pán Ježíš Kristus". Podle jejich logiky, nemůže být Ježíš Kristus "jediný Bůh", ale pak by muselo i znamenat, že Otec nemůže být "jediný Pán". Domnívat se, že použití titulu pro jednu osobu v jednom kontextu automaticky vylučuje jeho aplikaci na jinou osobu v jiném kontextu, je ale chybný předpoklad. Otec je nazýváán v Písmu Bůh (1 Pe 1,2) i Pán (Mt 11,25) a Ježíš Kristus je také nazýváán Pán (Ř 10,9) a Bůh (J 20,28).

Nauka o Trojici není v žádném smyslu proti základnímu monoteistickému vyznání Boha (Dt 6,4 – Šéma). Křesťané neučí, že jsou v Trojici tři bohové, ale 1+1+1=1, trojjediného Boha tvoří tři osoby stejné podstaty a esence. Pojem "osoba" jenom přibližně reprezentuje tuto pravdu, protože se nepodobá žádnému lidskému vztahu. Všechny osoby Trojice – Otec, Syn a Duch svatý – jsou si rovné, vlastní celou podstatu a všechny atributy božství, není to pluralita esence, ale je to pluralita osobních rozdílů.

Je zajímavé, že raní křesťané, kteří měli v sobě hluboce zakořeněný mono-teisticko-židovský původ, neváhali aplikovat na Ježíše verše ze Starého zákona, které byly původně zapsány jako odkazy na JHVH:

• ten, kterého probodli:	Za 12,10	×	Zj 1,7
• připravit cestu Páně:	Iz 40,3	×	Mk 1,2-4
• vzývání jména Páně:	Jo 2,32	×	Ř 10,13
• sláva Páně:	Iz 6,1-5	×	J 12,41
• zvuk jeho příchodu jako mohutné vody:	Ez 43,2	×	Zj 1,15
• Hospodin (Beránek) je světlem:	Iz 60,19.20	×	Zj 21,23

... Ježíš Kristus je podřízen Otci (1 K 11,3; 15,28; J 14,28; Mk 13,32)

Uvnitř trojice není rozdělení, všechny osoby jsou si rovné, jsou stejné podstaty, jsou třemi mody nebo formami, ve kterých existuje božská podstata. Existuje však mezi nimi hierarchická podřízenost ve vztahu a funkci (J 16,14.15), aniž by to snižovalo jejich plně božství.

1 K 11,3 naznačuje model podřízenosti, ne svrchovanou nadvládu nad někým. Není žádný rozpor mezi rovností bytí a funkční podřízeností mezi osobami Trojice. Ježíš Kristus je plně roven Otci ve své božské podstatě, ale vztahově či funkčně je mu podřízen, aniž by byl menší. O lidech téže podstaty a důstojnosti platí Ef 5,21.22.

Podřízenost v 1 K 15,28 nemá nic společného s Kristovou podstatou bytí. Ale vztahuje se k funkční podřízenosti. Není menší než Bůh Otec, ale ukazuje to na jeho hierarchický vztah v Trojici. Kristus je ve své božské podstatě plně rovnocenný se svým Otcem, ale vztahově nebo funkčně je mu podřízen. Stejně jako muži a ženy mají jednu stejnou lidskou podstatu, jsou si před Bohem rovni, ale existuje mezi nimi hierarchický vztah (Ga 3,28; 1 K 11,3). Stejně tak byl předtím Ježíš podřízen svým rodičům (L 2,51), ale nebyl menším než oni.

U Jana 14,28 nehovoří Ježíš slovy "Otec je větší než já" o své božské podstatě (předtím řekl u Jana 10,30 "já a Otec jsme jedno"), ale o své nižší pozici v inkarnaci. "Athanasianské krédo potvrzuje, že Kristus je 'roven Otci, co se týče božství, ale podřízen Otci, co se týče lidství'. " (22) Zatímco byl Syn Boží na zemi pokořen, Otec

... je to pohanická nauka, přejatá do křesťanství až ve 4. st. n.l.

Babyloňané a Asyřané věřili v triády bohů, které stály v čele pantheonu mnoha jiných bohů. Tyto triády tvořily tři oddělení bohové, což je polyteismus. Nauka o Trojici je naprosto odlišná, protože vyznává víru v jednoho Boha (monoteismus) ve třech osobách. Kappadočtí otcové, kteří stáli u počátků formulace nauky o Trojici, věřili, že Otec, Syn a Duch svatý jsou třemi odlišnými způsoby Boží existence. "Svatá Trojice koná každý čin, nikoli odděleným působením podle počtu osob, nýbrž v jediném směřování a řízení vůle, která vychází z Otce skrze Syna k Duchu svatému. Není proto možné říkat o těch, kdo nad námi a nad celým stvořením společně, neodlučně a navzájem působí svou božskou a spravující mocí, že jsou třemi Bohy." (20) Navíc fakt, že pohané učí nějaký zdánlivě podobný koncept, ještě neznamená, že byl křesťany převzat z pohanství. O potopě také učí v různých podobách různá náboženství, ale kvůli tomu ji přeci neodmítáme.

Už u Tertulliana (asi 160-220) čteme o Trojici, ne až ve 4. st. Např. ve svém díle "Proti Praxeovi" (dogmatické dílo proti jednomu monarchianistovi) vysvětluje, že Bůh je jediná podstata ve třech osobách. Zavedl termíny, s nimiž pak pracovaly pozdější definice nauky o Trojici a Vtělení. Nauka o Trojici jako dogma byla však zformulovaná a jako dogma přijatá křesťanskou církví koncem 4. st. n. l. Předcházely tomu dva významné koncily, které řešily důležité teologické otázky, reflektující tehdejší teologické spekulace. Koncil v Nicaei roku 325 odsoudil arianismus, potvrdil božství Ježíše Krista a přijal tzv. Nikajské vyznání víry. Roku 381 se konal druhý ekumenický koncil v Konstantinopoli (Cařihradě), odsoudil tehdejší heretické směry (arianismus, makedonismus, apollinarismus) a potvrdil trojiční učení jako kredo křesťanské církve, které bylo zformulováno v tzv. Nikajsko-konstantinopolském (Nikajsko-cařihradském) vyznání. (21)

Z těchto faktů můžeme pochopit důvod, proč se dogma o Trojici výslovně objevuje až ve 4. st. Ne proto, že by se v této době vymyslelo, ale protože tato základní křesťanská pravda, se samozřejmostí od počátku vyučovaná a zastávaná ranou křesťanskou církví, byla právě v této době napadána a ohrožována heretickými spekulacemi. Předtím nebyla žádná potřeba, aby církev takto výslovně dogma o Trojici definovala, ale nyní se musela v zápase o prosazení správného křesťanského učení proti heretikům vymezit a dát na vědomí, čemu věří. Stejně tak to dělá církev dodnes, když reaguje na aktuální teologické otázky či zhoubná učení a vyhlašuje své stanovisko k nim.

... Jehova je jediný Bůh (J 17,3; 1K 8,6; Dt 6,4)

Svědkové Jehovovi tvrdí, že se u J 17,3 odlišuje Ježíš Kristus od Boha, kterého nazývá Otcem, "jediným pravým Bohem". Jestliže svědkové Jehovovi nevěří v božství Krista, jak by odpověděli na otázku, zda podle jejich pochopení Jana 1,1 je Ježíš Kristus pravý bůh nebo falešný bůh? Pokud je podle nich Ježíš Kristus pravý bůh, pak jsou polyteisty, neboť pro křesťany existuje jenom jeden pravý Bůh. Pokud není pravý bůh, pak musí být falešný bůh, ale i to je v rozporu s Písmem. Ve skutečnosti Ježíš tímto výrokem říká, že Otec je jediný pravý, jediný skutečný Bůh, v protikladu s mnoha falešnými bohy a modlami, které na světě existují (v kontextu pasáže mluví o světě, viz 1 Te 1,9).

... přežijí pouze ti, kdo patří k Jehovově organizaci

Při jedné příležitosti se kdosi zeptal Ježíše: "Pane, opravdu bude málo těch, kteří budou spaseni?" Ježíš ho nenechal spekulovat, ale poukázal mu na to, o co se má on a každý jiný člověk sám za sebe starat. "Snažte se vejít úzkými dveřmi, neboť mnozí, pravím vám, se budou snažit, ale nebudou schopni." (L 12,23-24) Každý stojí před Bohem sám za sebe, v naprosto individuálních životních okolnostech, nikdo z lidí nevidí do jeho nitra a nemůže zkoumat jeho opravdové pohnutky. Základem pro spasení není příslušnost k vybrané náboženské skupině nebo církvi, ale osobní přijetí Ježíše Krista za svého Spasitele a Pána (Ř 10,9-10), který svou obětní smrtí na Golgotě vykoupil hříšného člověka z prokletí. Tak to udělal i žalářík ve Filipech, kterému Pavel a Silas zvěstovali ve vězení: "Věř v Pána Ježíše Krista, a budeš spasen ty i všichni, kdo jsou v tvém domě." (Sk 16,31)

BIBLE

Pohled SJ

Pokládají Bibli za inspirované Boží slovo, kterým Bůh zjevuje svá předsevzetí a požadavky lidem na zemi. Je to pro ně historická zpráva, vědecky správná, biblické knihy si vzájemně neodporují, je mezi nimi soulad. Na první pohled se jejich postoj zdá být velmi křesťanský. V praxi však Bible není pro svědky Jehovovi prvotní vůdčí autoritou, protože je podřízena subjektivnímu překroucenému výkladu brooklynského ústředí, které rozhoduje o tom, čemu budou svědkové Jehovovi jednotně po celém světě věřit. Jedině tento "vedoucí sbor" má prý Bohem dané pomazání ke zprostředkování biblického výkladu. "Potřebovali jsme, a stále potřebujeme, pomoc, kterou Jehova láskyplně opatřuje prostřednictvím své viditelné organizace. Aby nám pomohla používat Bibli a rozumět jí, poskytuje Jehovova organizace výborný biblický materiál ve Strážné věži a spřízněných publikacích." (4)

V interním dopise všem sborům svědků Jehovových z 25. července 1994, který dává instrukce, jak jednat s "odpadlíky", je napsáno: "Také snad zpochybňují nutnost organizace, jež by řídila mysl Božího lidu. Boží duch prý může usměrňovat jednotlivce bez nějakého ústředního, organizovaného sboru lidí, který by řídil. Budou hlásat, že člověk nepotřebuje víc než číst Bibli..."

Jejich přístup k výkladu Bible je velmi fundamentalistický, spekulativní a ignoruje základní hermeneutické principy. Od r. 1991 oficiálně používají svůj vlastní Překlad nového světa Svatých písem v češtině, který považují za nejlepší a nejpřesnější verzi Písma. Proto odložili Bible kralické a ekumenické a další běžné překlady, které jsou pro ně nepohodlné v určitých klíčových místech, zejména v oblasti christologie.

Když ti SJ řekne ...

... ke čtení Bible potřebujete výklad, protože je těžké ji samotnou pochopit

Bible byla napsaná pro široké vrstvy lidí, nejen pro vyvolenou elitní skupinu, která má Bohem dané právo ji vysvětlovat druhým. Každý otec v Izraeli ve starozákonní době měl povinnost vštěpovat slova Božího zákona své rodině (Dt 6,7n.). Muž, který roztímá nad Božím zákonem dnem i nocí, je v 1. Žalmu blahoslaven. Čtení Písma mělo vždy

mít praktický cíl – učit se z konkrétních příběhů, jak Bůh jedná vůči lidem a jak lidé v těchto různých situacích reagují. Bible není napsaná jako soubor striktních dogmat či kodex přesných návodů a zákonů. Podstatné je poukázat na postoje a pohnutky, ze kterých následně vyplývá celé naše další chování. Poznání má vést k bázni před Hospodinem, hluboké úctě před ním (Př 2,5), a máme si být vědomi toho, že Boží myšlenky a záměry jsou vyšší než lidské (Iz 55,8-9) a s pokorou přijmout, že určité Boží věci nám byly pouze nastíněny a nespekulovat svým lidským rozumem nad jejich jednoznačným výkladem. Písmo dává člověku moudrost ke spasení, vírou v Krista Ježíše, a vychovává nás a usvědčuje a připravuje k dobrým věcem (2. Tim 3,15-17). Proto každý, kdo ho s pokorou a úctou čte jako Boží slovo, sám na sobě prožívá jeho hloubku a živou moc. Nepotřebuje "duchovní asistenty", aby ho uváděli do pravdy Písma, protože Duch svatý sám plní tuto úlohu při každém člověku. V historii najdeme mnohé příklady, jak si mocenské duchovní autority chtěly přivlastnit právo na vykládání Písma a bránily prostým lidem, aby z něj spontánně čerpali. Na druhou stranu právě ta největší probuzení a duchovní obnova byla založena na tom, že upřímně věřící lidé četli Písmo, a vedeni jeho myšlenkami, proměňovali své životy. Např. od 12. století "valdenští", kteří protestovali proti instituci církvi a její zavádějící ideologii, prohlašovali za jediný autoritativní princip Písmo svaté, které se má dostat do rukou nebo aspoň ke sluchu všech. "Jitřenka" reformace Jan Viklef se rozešel s katolickou tradicí, protože za nejvyšší autoritu vyhlásil Písmo, v němž je obsaženo všechno, čeho je potřeba ke spáse, aniž by k tomu bylo potřeba dalších tradic. Jan Hus odvážně kázal, že je-li přidán zákon v rozporu s Kristovým zákonem, je bezprávný. Všichni křesťané by měli číst Písmo a poměřovat jím všechny další závěry. Krédem celé reformace je "*sola Scriptura*" – pouze Písmo je normativním měřítkem naší víry. V lůně Jednoty bratrské vznikla Bible kralická, která byla českým bratřím v době temna zásadním zdrojem duchovní síly. Tito tajní evangelíci, "skryté sémě", v Boží moci trpěli nesnesitelné pronásledování od jezuitské inkvizice, a četli Písmo navzdory hrozcí popravě. Pán Bůh se přiznal k jejich věrnosti a ochranovská obnova Jednota bratrská prožila v 18. století nesmírné Boží požehnání a stala se klíčovým Božím nástrojem v šíření evangelia do celého světa.

Písmo svaté je v první řadě vyznáním víry, musíme ji číst v kontextu celého tohoto původního záměru a nevkádat do ní své předpojaté dogmatické systémy. Studujeme-li jednotlivé věroučné články, nestačí se pouze odvolat na nějaký konkrétní biblický verš, ale je třeba pečlivě zkoumat jeho pozadí a souvislosti. Systematická teologie využívá mnoho odborných pramenů, které jsou velkou pomocí v důkladném exegetickém studiu příslušné pasáže. Můžeme se spolu do některých podívat a porovnat je, abychom získali ucelený obraz o daném biblickém textu.

...ale tento text jasně dokazuje, co vám říkáme

Tak si ho spolu můžeme přečíst v širším kontextu. Existují určité hermeneutické zásady výkladu Písma, které nesmíme ignorovat. Abychom nepřekroutili originální význam textu, podíváme se nejprve na to, jaká je původní myšlenka autora, komu je tento text adresován, jaké je historické pozadí těchto událostí, zda máme nějaké podobné relevantní pasáže na jiných místech Písma, také je důležité studovat význam

Další rozbor viz seminární práce "Christologické texty Překlada nového světa (Křesťanských řeckých písem) svědků Jehovových" – v PDF na www.rozcesti.org.

Další příklady ukazují na tendenční záměnu terminologie a spekulaci s významem textu:

<i>nezasloužená laskavost</i> – místo:	<i>milost</i> (Ef 2,5.7.8)
<i>mučednický kůl</i> – místo:	<i>kříž</i> (Mt 27,40; Fp 2,8) viz titulky "KŘÍŽ"
<i>inspirovaný výrok</i> – místo:	<i>Duch</i> (1 Ti 4,1; 1J 4,2)
<i>projevovat víru</i> – místo:	<i>věřit</i> (J 3,16; Ř 10,9.10)
<i>závěr systému věcí</i> – místo:	<i>skonání věku</i> (Mt 24,3; 28,20)
<i>ta skála znamenala Krista</i> – místo:	<i>tou skálou byl Kristus</i> (1 K 10,4)
<i>v něm tělesně přebývá celá plnost božské podstaty</i> – místo:	<i>V něm je přece vtělena všechna plnost božství</i> (Ko 2,9)
<i>přijímají poznání o tobě</i> – místo:	<i>poznají tebe</i> (J 17,3)
<i>jeho prostřednictvím byl život</i> – místo:	<i>v něm byl život</i> (J 1,4)
<i>Ten je Pánem všech [ostatních]</i> – místo:	<i>On je Pánem všech</i> (Sk 10,36)
<i>ve spojení s Kristem</i> – místo:	<i>v Kristu</i> (Ko 1,27.28)

Nelze říci, že celý překlad je úplně nesprávně přeložen, ale zkreslení na určitých klíčových místech úplně komunikuje jiné poselství, než chce Písmo sdělit. V tom je NS velmi rafinovaný a tendenční.

... překladatelé byli přesní v používání Božího jména Jehova

Způsob, jakým NS používá jméno Jehova je spekulativní a neodpovídá objektivním skutečnostem. Viz titulky "JEHOVA".

TROJICE

Pohled SJ

Rezolutně odmítají víru v toto základní křesťanské krédo jako heretickou nauku. Jehova je Bůh, Ježíš Kristus je stvořený Boží syn, nejvyšší anděl, Duch svatý je neosobní Boží síla. Odmítají božství Kristovo, uctívají pouze Jehovu, ne Krista. Protože křesťané věří v trojjediného Boha, považují je za falešné Boží služebníky, se kterými se nemohou podílet na společném uctívání.

Když ti SJ řekne ...

... slovo trojice se v Bibli nevyskytuje

To ještě není důkaz, že tato nauka je falešná. Koncept Trojice je odvozen z Písma, je to určitý pokus křesťanské církve formulovat na základě zjevených biblických pravd podstatu transcendentního Boha. A přesto všechny formulace jsou omezené lidským chápáním, protože Boží cesty jsou vyšší než naše (Iz 55,9; Ř 11,33). Musíme se pokorně smířit s tím, že všechno nebude zapadat do naší racionální logiky.

Ale stejně tak v Písmu nenajdeme jiné pojmy, které používáme, např. teokracie. Svědkové Jehovovi také vyučují koncept teokracie jako biblické učení, i když toto slovo výslovně napsáno v Bibli není, ale je odvozené z Písma. Nebo jméno Jehova, které se nikdy v Písmu v této podobě neobjevilo, pouze ve formě tetragrammatu JHWH, a přesto ho svědkové vyučují.

Tento překlad považují za nejlepší a nejpřesnější, protože odpovídá jejich teologickému učení. Např. jméno Jehova překládají ve svém Překlade NS více než 7000×. Některé verše se zásadně liší od tradičního křesťanského pohledu, zejména v oblasti christologie.

Když ti SJ řekne ...

... překladatelé se těsně drželi toho, co je v původních biblických jazycích

Je zvláštní, že "překladatelský výbor" je anonymní, protože pak si nelze ověřit jejich kvalifikaci a neexistuje žádná konkrétní osoba, která by nesla za překlad odpovědnost. Bývalý svědek Jehovův William Cetnar, který pracoval v letech 1950-1958 v ústředí SJ v Brooklynu, vypovídá v knize *We Left JW's a Non prophet Organization*: "Z mého pozorování N. H. Knorr, F. W. Franz, A. D. Shroeder, G. D. Gangas a M. Henschel se společně setkávali na těchto překladatelských schůzkách. Kromě viceprezidenta Franze (a jeho vzdělání bylo omezené) nikdo ze členů výboru neměl adekvátní vzdělání nebo dřívější zkušenosti ve funkci jako biblický kritický překladatel." (19)

Překladatelé přistupují k originálnímu textu již s předpojatým úmyslem, takže vkládají do překladu vlastní teologický výklad a překrucují na závažných místech původní autorův záměr sdělení. To je elementární hrubá chyba v oblasti biblické exegeze a hermeneutiky (rozboru a výkladu biblického textu). Dělají to různými způsoby: parafrázováním textu, přidáváním výrazů, které nejsou v původním textu, spekulaci s gramatickými pravidly, nesprávným překladem pojmů, vlastní zavádějící terminologií.

Např. naprosto zavádějící jsou následující christologické texty:

- Jan 1,1** NS: Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Slovo bylo bohem.
EP: Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh.
- Jan 8,58** NS: Dříve než Abraham začal existovat, byl jsem já.
EP: Dříve než se Abraham narodil, já jsem.
- Jan 10,38** NS: Otec je ve spojení se mnou a já jsem ve spojení s Otcem.
EP: Otec je ve mně a já v něm.
- Jan 14,14** NS: Jestliže poprosíte o cokoli v mém jménu, chci to udělat.
EP: Budete-li mne o něco prosit ve jménu mém, já to učiním.
- Ř 10,13** NS: Kdo vyzývá Jehovovo jméno, bude zachráněn.
EP: Kdo vyzývá jméno Páně, bude spasen.
- Fp 2,6.7** NS: Ačkoli existoval v Boží podobě, neuvažoval o tom, že by něco uchvátil, totiž aby byl rovný Bohu ...
EP: Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl ...
- Ko 1,15-20** NS:...jeho prostřednictvím byly stvořeny všechny /jiné/ věci v nebesích a na zemi...
EP: ...v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi ...
- Ži 1,9** NS: Proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem ...
EP: Proto pomaze tě, Bože, Bůh tvůj olejem ...

klíčových slov v jednotlivých biblických knihách. Máte nějaký spolehlivý biblický slovník? Než budeme mluvit o interpretaci dané pasáže, musíme si předem zjistit všechny tyto údaje. Nejspolehlivější závěr můžeme udělat, pokud vycházíme přímo z originálních biblických jazyků (hebrejštiny a řečtiny), ale pokud je neznáme, je dobré alespoň porovnat všechny možné dostupné překlady. Kdybychom tento postup opomenuli, jsme ve vážném nebezpečí, že si pouze vypůjčíme autoritu Bible pro potvrzení našich nesprávných, nebo dokonce i heretických závěrů.

DUCH SVATÝ

Pohled SJ

Duch svatý je pouhá neosobní Boží činná síla, kterou Bůh na dálku působí z nebes, aby uskutečnil svou vůli. Přirovnávají ji k elektřině, jež se dá použít ke konání rozličných činností. Rozhodně to není třetí osoba Trojice. Posiluje a uschopňuje ke službě, ale v drtivé většině svědků Jehovových, těch co patří k "velkému zástupu" s nadějí na pozemský život v ráji, nepřebývá, nepůsobí v nich "nové narození" ani křest. To je pouze výsadou "malého stáda", těch, co patří do vyvolené skupiny 144 000 Kristových spoluvládců.

Když ti SJ řekne ...

... Duch svatý není osoba, ale síla

Svatý duch má v Písmu všechny primární atributy osobnosti:

A) mysl:

- Iz 11,2: Na něm spočine duch Hospodinův, duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy.
- 1 K 2,10: Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží.
- 1 K 2,11: Právě tak nikdo nepoznal, co je v Bohu, než Duch Boží.
- Ř 8,27: Ten, který zkoumá srdce, ví, co je úmyslem Ducha, neboť Duch se přimlouvá za svaté podle Boží vůle.

Pouhá síla by nemohla vykonávat takovou intelektuální činnost. Tyto verše ukazují, že Duch svatý má vlastní unikátní myšlenkovou linii a cíl, který sleduje.

B) emoce:

- Iz 63,10: Oni se vzpírali a trápili jeho svatého ducha.
- Ef 4,30: Nezarmucujte svatého Ducha Božího.
- Totéž řecké slovo (zarmucovat) se nachází v 2 K 2,2.5. Korinťané zakoušeli hluboké citové pohnutí, zármutek, stejně tak Duch svatý zakouší osobně pocity, které mu způsobujeme vlastním jednáním.

C) vůle:

- 1K 12,11: To všechno působí jeden a týž Duch, který uděluje každému zvláštní dar, jak sám chce.
- Sk 16,6: Poněvadž jim Duch svatý zabránil zvěstovat Slovo v provincii Asii...

Sk 13,2: Když konali bohoslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: "Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal."

Duch svatý osobně činí svrchovaná rozhodnutí a podle svého uvážení záměru vede a obdarovává jednotlivé věřící, což by pouhá neosobní síla nikdy nemohla.

Dále je v Písmu ukázáno, že se lidé mohou protivit Duchu svatému:

Mt 12,32: Kdo by řekl slovo proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno.

Sk 5,3: Ananiáši, proč satan ovládl tvé srdce, že jsi lhal proti Duchu svatému?

Ži 10,29: a tak se vysmívá Duchu milosti.

... kdyby byl Duch svatý osobou, musel by mít jméno

Duchovní bytosti nejsou vždy v Písmu pojmenovány. Např. řecké slovo *pneuma*, znamená "duch" jak pro Ducha svatého, tak pro nečisté duchy, o nichž určitě netvrdíte, že by byli pouhými abstraktními neosobními silami. Jsou identifikováni svými konkrétními vlastnostmi – zlí, nečisté duchové, v kontrastu se svatým Duchem.

... podle Skutků 2,4 učedníci nemohli být naplněni osobou

Podle Ef 3,19 se máme dát prostoupit vši plností Boží. Skutečnost, že Bůh může naplnit všechny věci, neznamená, že není osoba, stejně je to i se svatým Duchem. Podobně i ve verších Ef 1,23 a 4,10 naplňuje Kristus všechno, co jest.

... u Jana 14-16 je Duch svatý pouze personifikován

Ukázali jsme si, že Duch svatý může promlouvat k lidem (Sk 8,29; 13,2), má vlastnosti charakteristické pro osobu (1 K 2,10-11; Ef 4,30) a vykonává skutky – vyučuje (J 14,26), vydává svědectví o Kristu (J 15,26), vede Boží děti (Ř 8,14). Pokud zpochybníme tyto osobní atributy, stejně tak můžeme říci o satanovi a demonech, že to jsou také pouhé personifikace zlé síly.

... Duch svatý není božská osoba Trojice

V Písmu je ztotožněn Duch svatý s Bohem:

2K 3,16: Duch je tím Pánem, kde je Duch páně, tam je svoboda.

Sk 5,3-4: že jsi lhal Duchu svatému. ... Nelhal jsi lidem, ale Bohu!

Ř 8,9: Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho.

Duch Páně, Duch svatý, Duch Boží, Duch Kristův jsou různá synonyma poukazující na tutéž božskou osobu. Viz titulek "TROJICE".

... Duch svatý přebývá pouze ve vyvoleném "malém stádu"

Celý kontext Římanům 8. kapitoly ukazuje, že jsou jenom dvě možnosti: Za prvé ti, kteří Ducha svatého nemají, a jsou tedy živi z vlastních sil a nepatří Kristu. Za druhé ti, ve kterých Duch svatý přebývá, dává jim život, dosvědčuje jim naději, že budou dědici Božími. Při křtu je jim vtisknuta pečeť Ducha na znamení závdavku tohoto dědictví a vykoupení (Ef 1,13-14; 4,30). Nemůžeme mít Ducha svatého jenom částečně. Kdo ho nemá, není křesťan. Viz titulek "PAMÁTNÁ SLAVNOST".

a přijetí (Ř 11,12.15.22-27). Společnost Strážná věž s těmito pasážemi neoprávněně speku-luje, což lze vidět i z toho, že toto učení zavedla až v roce 1935. Jak mohla vědět, kolik bylo ještě v "ostatku" volných míst do počtu 144 000, když se začal naplňovat ve dnech zakladatele Russella? Ve skutečnosti v Písmu není žádné opodstatnění pro nové učení z roku 1935.

"Jiné ovce" u Jana 10,16 se vztahují na Kristovy následovníky z pohanů, oproti těm, které Ježíš Kristus shromažďuje v první řadě, následovníky z židů (Mt 10,6; 15,24). Nakonec bude jedno stádo křesťanů, jedna Kristova církev, která má společného Pastýře. Toto sjednocení popisují slova v Ef 2,11-22: "... on dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár. ...v něm smíme obojí, židé i pohané, v jednotě Ducha stanout před Otcem..." Nikde ani náznakem se nemluví o "jiných ovcích" jako o těch, kteří mají pozemskou naději. Ve skutečnosti je explicitně řečeno, že starozákonní patriarchové ve víře očekávali splnění slibů a "toužili po vlasti nebeské" (Ži 11,16). Ježíš potvrdil, že "mnozí budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském" (Mt 8,11).

Stejně tak není ani jedna zmínka o tom, že by "velký zástup" (Zj 7,9) měl žít na zemi. Kontext 7. kap. Zjevení ukazuje, že je naopak v nebi: stojí "před trůnem a před tváří Beránkovou" (7,9), stejně jako andělé a ostatní bytosti kolem trůnu (7,11), a "slouží mu v jeho chrámě" (7,15). Boží chrám se nachází podle dalších odkazů skutečně v nebi (Zj 11,19; 14,17). Ještě jednou se setkáváme s "velkým zástupem" ve Zj 19,1.2, jak vzdává hold Bohu, a je tu výslovně napsáno, že se tato scéna odehrává "na nebi".

Rozdělní svědků Jehovových na dvě třídy věřících je vykonstruované a nemá žádné biblické základy. Všem Kristovým "ovcím" je zaslíbeno, že se ujmou království (Mt 25,34), nejen nějaké vyvolené skupince. "Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, se narodil z Boha" (1 J 5,1 NS), "všem těm, kteří ho přece přijali, dal autoritu stát se Božími dětmi" (J 1,12), jsou-li Božími dětmi, jsou i spoludědicové Kristovi (Ř 8,17), a na důkaz toho osobně přistupují k Večeři Páně.

PŘEKLAD NOVÉHO SVĚTA

Pohled SJ

Je to oficiální Bible svědků Jehovových, má 2 části – Hebrejská písma (Starý zákon) a Křesťanská řecká písma (Nový zákon). Překladatelé zůstali v anonymitě, protože prý nechtějí hledat svou slávu, ale pouze vzdát čest Autorovi Svatých písem. Překlad NS Křesťanských řeckých písem se poprvé objevil 2. 8. 1950 na mezinárodním sjezdu na Yankee stadiónu v New Yorku. První vydání vyšlo v angličtině v nákladu 480 000 výtisků, druhé vydání bylo revidováno a publikováno s malými úpravami 1. 5. 1951. Překlad NS Hebrejských písem vycházel postupně v letech 1953-1960 v 5 svazcích, kompletně vyšel v jedné knize roku 1961. V roce 1991 byl zčásti nebo zcela přeložen do 10 jiných jazyků, celkový rozšířený náklad činil přes 39 miliónů výtisků. V češtině poprvé vyšel v roce 1991 na mezinárodním sjezdu na Strahově v Praze, kde ho všichni svědkové Jehovovi dostali jako dar. Od té doby odložili ostatní běžně dostupné překlady Bible, které do té doby používali, a začali hromadně používat a rozšiřovat NS.

smlouvě s Kristem, a proto si nemohou brát ze symbolů, ale mají pouze statut pozorovatelů. Vzpomínka na Kristovu smrt je degradovaná na pouhou formalitu.

Když ti SJ řekne ...

... z chleba a vína nepřijímají při Památné slavnosti všichni, pouze pomazaný "ostatek"

Večeře Páně je pro křesťany nesmírně důležitou slavností, protože si připomínají Kristovu výkupní smrt (Mt 26,26-29) a mohou veřejně vyjádřit, že ji oceňují a vztahují na sebe. Musí k ní přistupovat s úctou a vědomím její hodnoty, jinak se dopouští závažného hříchu (1 K 11,27). Jak se může někdo ztotožňovat s Kristovou smrtí a nevízt si chléb a víno? Je to jako kdyby měl Krista velmi blízko sebe, ale když už ho téměř přijal, dává ho zase dál, aniž s ním kdy vstoupil do intimního společenství. Jestliže někdo neví "Kristovo tělo" a nepije "Kristovu krev", nemá život od Ježíše Krista, nevztahuje se na něj Kristova výkupní smrt a nemůže dostat žádné z jeho zaslíbených budoucích požehnání, protože s ním není v žádném smluvním vztahu (J 6,53.54). Takový člověk není ve skutečnosti vůbec křesťanem. Podle Písma neexistuje žádné postavení pozorovatele, který by byl Kristovou smrtí vykoupen, ale nebyl by v osobním vztahu s ním. "Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá", prohlásil Kristus (L 22,20). V "nové smlouvě" je každému křesťanovi zaručeno, že Pán odpustí jeho hříchy a nevzpomene na jeho nepravosti (Ži 10,16.17). Podle Římanům 8,9 jsou pouze dvě možnosti: "Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu. Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho." Abychom patřili Kristu, musíme mít Ducha Kristova, Ducha Božího, pak jsme nazváni "syny Božími", "Božími dětmi", a "spoludědici Kristovými". Dar Ducha svatého není vyhrazen pro nějakou elitní skupinu, ale dostává ho každý křesťan, který byl Bohem povolán (Sk 2,38.39).

... jsou dvě třídy – "malé stádo", 144 000 pomazaných, kteří budou žít v nebi, a "jiné ovce" či "velký zástup" s pozemskou nadějí

Tato interpretace je v rozporu s kontextem obou pasáží. Když Ježíš mluví o "malém stádu" (L 12,32), oslovuje tímto termínem své učedníky (L 12,22), kterých byla jenom hrstka v porovnání s nespočetnými zástupy (L 12,1). Povzbuzuje je, aby si o nic nedělali starosti a nebáli se, protože Otec zná jejich potřeby a chce jim dát své království (L 12,22-34). I na jiných místech nazývá své učedníky "ovce": jsou posláni jako ovce mezi vlky (Mt 10,16), po zatčení Ježíše se rozprchnou ovce stáda (Mt 26,31). Není tu ani náznak nějakého propojení se skupinou 144 000, takzvané pomazané třídy. Počet Duchem pomazaných křesťanů není nikde v Písmu limitován (Sk 2,38.39).

Ve Zj 7,4 a 14,1-4 čteme, že tato skupina je "ze všech pokolení Izraele" a že "neporušili svou čistotu se ženami a zůstali panici". Jak chtějí svědkové Jehovovi na tomto základě vysvětlit, že mezi jejich "pomazané" patří i ženy i ženatí muži? Také je tu výslovně řečeno, že je tato skupina výhradně vybraná z Izraele. Nelze část verše interpretovat doslovně (počet) a zbytek pouze obrazně (pokolení Izraele). Podle Ř 11. kap. má Bůh své záměry s Izraelem, dojde ke slavnému obrácení, spasení

FALEŠNÍ PROROCI

Pohled SJ

Jednotlivci a organizace hlásající poselství, jež připisují nadlidskému zdroji, ale jež nepocházejí od pravého Boha a nejsou v souladu s jeho zjevenou vůlí.

Když ti SJ řekne ...

... záleží hlavně na ovoci, které se projevuje v praktickém životě

Vysoká mravní měřítko určitě svědčí o úctě člověka k Božím zásadám. Farizeové však také měli vysoké nároky na osobní spravedlnost v Božích očích a zacházeli ještě dále, než vyžadoval samotný Boží zákon. V podobenství u Lukáše 18,9-14 farizeus pravdivě o sobě prohlašuje, že není jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, pravidelně se postí a dává desátky. Kristus říká, že však neodešel ospravedlněn. U Mt 23,13 je řečeno, že tito zákoníci a farizeové nejen že sami nevcházejí do nebeského království, ale dokonce zabraňují těm, co vejít chtějí. V 16. verši je Ježíš nazývá slepými vůdci, protože zavádějí druhé na scestí svými falešnými náboženskými představami a naukami. Opovázlivě vyučují Božím jménem něco, co Bůh nepřikázal (Dt 18,20).

... nejsme falešní proroci, protože my zvěstujeme pravé biblické nauky

Svědkové Jehovovi připouští, že v určitých věcech bylo potřeba opravit názor, ale byly to poměrně malé změny. Z historie svědků Jehovových je známo, že neustále mění své nauky a vydávají je za "nové světlo", které je závazné pro každého člena, a pokud se s ním neztotožní, je exkomunikován jako "odpadlík", i když se názor organizace zase změní. Konkrétní příklad z nedávné doby: Do r. 1996 oficiálně platilo učení, že svědek Jehovův nemůže nastoupit nejen na základní vojenskou službu, ale ani na náhradní civilní službu. Porušení tohoto pokynu se trestalo vyloučením. "Zkoumání historických skutečností ukazuje, že svědkové Jehovovi nejen odírali oblekat si vojenské uniformy a chopit se zbraní, ale během posledního více než půlstoletí odmítli také konat nebojovou službu nebo přijímat jiné pracovní přidělení, které by bylo náhradou za vojenskou službu." (6) Dnes už platí "nové světlo". Strážná věž z 1. května 1996 uvádí na str. 19-20: "V některých zemích se za povinnou nevojenskou službu považuje civilní služba, například nějaká společensky prospěšná práce. ...Je-li taková občanská, civilní služba společensky prospěšná a není-li spojena s falešným náboženstvím či z jiného důvodu nepřijatelná pro svědomí křesťana, svědkové Jehovovi se na ní obvykle podílejí."

V Dt 18,22 stojí psáno o falešných prorocích: "Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovázlivě mluvil ten prorok sám, nelekej se toho."

Svědkové Jehovovi se proslavili svými několika předpověďmi o druhém Kristově návratu a konci světa, kterými vzbuzovali velká očekávání. První datum neviditelného Kristova návratu bylo stanoveno na rok 1874: "... 'čas konce' obsahuje periodu času od r. 1799 po Kr., jak shora označeno, až k času úplného svržení říše satanovy a ustanovení království Mesiášova. Čas druhé přítomnosti Páně datuje od r. 1874, jak vysloveno předem." (7) Russell ve druhém díle svých Studií z Písem prohlašoval za

"nepopiratelnou pravdu", že nastane konečný závěr království tohoto světa a dokonalé zřízení království Božího bude dokončeno na konci LP 1914. (8)

Rutheford si dovilil stanovit konec tohoto světa na rok 1925 s neochvějnou jistotou. V roce 1920 začal svou prorockou kampaň vydáním brožury Milióny nyní žijících nikdy nezemřou. Stojí tam napsáno: "Proto můžeme s jistotou v roce 1925 očekávat návrat Abrahámův, Izákův, Jakubův a jiných věrných sluhů Páně starého zákona." (9)

Poslední konkrétní datum bylo stanoveno na rok 1975. V časopise Probuďte se! z 8. října 1968 na str. 14 stojí: "Jak vhodné by bylo pro Boha ... ukončit mizérii člověka po šesti tisíci letech lidské vlády a následovat ji Jeho slavnou Královskou vládou na dalších tisíc let. Podle spolehlivé biblické chronologie byli Adam a Eva stvořeni v roce 4026 př.n.l. To nám nechává pouhých 7 let od podzimu 1968, aby se dovršila 6000letá historie. Toto sedmileté období bude zjevně dokončeno na podzim 1975." Naše služba království (interní bulletin svědků Jehovových) z května 1974 píše, že "se množí zprávy o bratřích, kteří prodávají své domy a majetek a plánují strávit zbytek svých dnů v tomto starém systému věcí průkopnickou službou."

Brooklynský "vedoucí sbor" svědků Jehovových se považuje za Božího mluvčího na zemi, za "věrného a rozvážného otroka", který šíří duchovní pravdy a dává vedení Božímu lidu na zemi. (10) Ve skutečnosti se však zpronevěřil Bohu, protože povyšuje svá vlastní lidská pravidla a poznání na Boží zákon a vůli, rozšiřuje falešná proroctví, nakládá na upřímně věřící lidi tvrdá břemena, která Bůh nepřikázal, a navíc přísně soudí a zavrhuje ty, kteří nechtějí jít nad jasné poselství Písma a poukazují na svévolné a opovážlivé jednání organizace.

JHOVA

Pohled SJ

Osobní jméno pravého Boha. "Jehova" je přeloženo z hebrejského tetragrammatu JHVH. Používají ho ve svém překladu NS, v Hebrejských písmech 6973× a v Křesťanských řeckých písmech 237×. Tvrdí, že používání tohoto jména identifikuje právě křesťany.

Když ti SJ řekne ...

... Boží jméno Jehova bylo svévolně odstraněno z běžných překladů Bible

Bůh se zjevil svému vyvolenému izraelskému lidu pod zvláštním jménem, které bylo v hebrejštině zapsáno 4 souhláskami JHVH. Přesná výslovnost není známa, protože se židé vyhýbali používání tohoto jména z posvátné úcty a strachu, aby nebylo znesvěceno (Ex 20,7). Kdykoli uviděli v Písmu tetragrammaton, četli místo něho "ADONAJ" (Pán), nebo "ELOHIM ADONAJ" (Pán Bůh). To byla běžná židovská praxe. Překladaelé Septuaginty (řecký překlad Starého zákona) ve 3. st. př.n.l. přepisují tetragrammaton řeckým výrazem "KURIOS" (Kyrios). Nezachovávají řeckou podobu tetragrammatu, ale nahrazují ho výrazem "Pán". Většina, ne-li všechny verze Septuaginty, jsou židovského původu, a tudíž opisovači, kteří je překládali a opisovali, by jednoduše pokračovali ve své tradici, a dále by užívali tetragrammaton. V žádném nalezeném rukopisu Nového zákona se nikdy nenalezl tetragrammaton.

... Bůh určil "věrného a rozvážného otroka"(Mt 24,45-47), aby zprostředkoval duchovní pokrm a pravé uctívání

Jestliže se tímto "otokem" stal na konci 19. století Charles Táže Russell, zakladatel novodobé organizace svědků Jehovových (tehdy Mezinárodního sdružení badatelů Bible), kdo reprezentovat tohoto "otroka" celá předcházející staletí? Nebo to snad znamená, že se Kristus nestaral o to, aby lidé porozuměli biblické zvěsti? Události církevních dějin naopak ukazují, že Ježíš Kristus bez přestání plní slib zaznamenaný u Matouše 28,20: "A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa."

Ani Společnost Strážná věž neměla vždy jasno v tom, kdo je "věrný a rozvážný otrok". Nejdříve se tento úřad vztahoval na Ch. Russella (Harfa Boží), po jeho smrti, za druhého prezidenta Josepha F. Rutheforda, bylo ve SV z 15. 2. 1927 publikováno, že "věrného a rozvážného otroka" nepředstavuje jednotlivec, a určitě ne pastor Russell, dokonce prý ani Russell nikdy netvrdil, že by on tímto "otrokem" byl. V dnešní době můžeme v publikacích svědků Jehovových číst, že kolektivního "věrného a rozvážného otroka" tvoří skupina pomazaných Kristových následovníků, které reprezentuje "vedoucí sbor".

Ale co skutečně podle kontextu znamená Ježíšovo podobenství u Mt 24,45-47? Předně je to podobenství, tedy literární útvar, který pouze ilustruje určitou pravdu, nelze doslovně vykládat a aplikovat všechny jeho detailní údaje (podobně např. přísloví). Ježíš tady mluví o znameních svého druhého příchodu a konce věku a nabádá své následovníky ke bdělosti. Pak ilustruje dva možné způsoby, jak by mohli učedníci naplňovat dané poslání – věrně nebo nevěrně. Staví do kontrastu dva druhy služebníků nad pánovou čeledí. Jeden svědomitě plní své odpovědnosti, zatímco je pán pryč, a tak ho příchod pána nezaskočí a naopak si získá schválení. Druhý služebník je jeho opak, je nevěrný a pokrytecký, vlastně ani nikdy pravým služebníkem pána nebyl. Podobná podobenství jsou dále ve 25. kap. – o 10 družičkách (pošetilých a rozumných), o hřivnách (dobrý a věrný služebník a špatný a zlý služebník), o ovcích a kozlech (ti, co se o Krista a jeho bratry postarali, a ti, co neposloužili). Tyto ilustrace jsou výzvou ke Kristovým následovníkům, aby byli připraveni složit Pánu úcty.

PAMÁTNÁ SLAVNOST

Pohled SJ

Takto nazývají Večeři Páně, kterou slaví jako jediný svátek jednou v roce, 14. nisanu podle židovského kalendáře (první úplňk po jarní rovnodennosti). Víno a krev nazývají symboly, ale používají se jinak než v křesťanských církvích. Slavnost má velmi formální charakter, protože symboly na většině míst pouze kolují mezi svědky, aniž by si z nich někdo vzal. Svědkové Jehovovi od roku 1935 učí, že jsou dvě odlišné třídy – "malé stádo" 144 000 pomazaných s nadějí na život v nebi po boku krále Ježíše Krista, a "jiné ovce", také zvané "velký zástup", neomezený počet těch, kteří budou po Armagedonu žít v pozemském ráji. Pouze "malé stádo", dnes z něj podle statistik SJ žije jen asi 8 000 pomazaných svědků zvaných "ostatek", je v nové smlouvě s Kristem, a proto si berou ze symbolů při Památné slavnosti. Drtivá většina svědků Jehovových (skoro celá organizace SJ, dnes asi 5 mil. lidí) patří k "velkému zástupu", nejsou v nové

morální a poradenská (2 Te 2,3-12). Po jejich smrti už nikdy nikdo neměl takovou autoritu jako oni. Sborny spolu vzájemně různými způsoby spolupracovaly, duchovně i hmotně si pomáhaly, ale nebyly integrované do žádné viditelné jednotné organizace. Spojovalo je duchovní pouto jednotného vyznání a uctívání. Všechny církve byly pod přímým svrchovaným vedením Pána Ježíše Krista, "hlavy" církve, jemu měly skládat účty ze svého sborového života. V různých sborech však měly své specifické problémy, zápasily o ideální jednotu v Kristu, proto dostávaly někdy velice tvrdé dopisy od apoštolů, svých "duchovních otců", aby vedly spořádaným životem ke cti svého Pána a byly dobrým příkladem ostatním spoluvěřícím a okolnímu světu.

Apoštol Pavel v Galatským 2,2.6 píše o apoštolech a starších v Jeruzalémě, kteří "se těšili zvláštní vážnosti", zejména Jakub (nevlastní bratr Ježíše Krista) a Petr s Janem (oba očití svědkové Ježíšova proměnění na hoře – Mk 9,2) byli uznáváni za "sloupy církve" (Ga 2,9). V Jeruzalémě se odehrály nejdůležitější pašijní události – smrt a vzkříšení Pána Ježíše Krista, o letnicích došlo k zázračnému pomazání Duchem svatým a vzniknul tam první křesťanský sbor. Ale i takto duchovně bohatý jeruzalémský sbor byl pouze jedním z autonomních samostatných sborů, neměl žádnou svrchovanou řídicí autoritu nad ostatními sbory. Ve Skutcích 15. kapitole čteme o jeruzalémské koncilu, který řešil otázku obřizky křesťanů z pohanů. Sešli se, aby společně diskutovali o žhavém problému a došli k účinnému řešení. Nejdříve došlo k velké rozepři (Sk 15,7), ale postupně se vyslovil Petr, jaké měl vlastní zážitky se spasením pohanů, pak Pavel a Barnabáš vydává svědectví o Boží moci v misii mezi pohany, nakonec vyslovuje i svůj názor Jakub. Ze společné porady vzniklo rozhodnutí, ke kterému vedl bratry na koncilu Duch svatý. Moudrá rada duchovně zralých apoštolů a zkušených bratří usnadnila další misii a soužití křesťanů ze židů i pohanů. Proto se pořádají různé křesťanské konference, sjezdy, semináře a setkání, aby se mohli křesťané vzájemně obohacovat, získávat hlubší pohledy na určitou problematiku, společně diskutovat, hledat odpovědi na aktuální otázky církve a jejího vztahu ke světu, konat účinnou misii. Ale v celé církvi platí zásada: "V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým." (Ef 5,21) Podle novozákonního modelu nebyla nikdy určena žádná elitní skupina křesťanů, která by měla mít svrchovanou autoritu nad ostatními sbory.

Ježíš Kristus má po celém světě svou univerzální církev povolanych věřících, kteří v srdci vyznali, že on je Pánem a Spasitelem jejich životů (Ř 10,9). Na tom stojí záchrana každého jednotlivce. Všichni dohromady tvoří "Boží chrám" (Ef 2,20-22), bez ohledu na jakékoli lidské hranice či organizační struktury. A Pán zná své ovce, protože je jejich dobrý Pastýř (J 10,14). Nemáme slídit po tom, kdo asi je a kdo není opravdu Kristův, ale máme sami žít tak, abychom si sami byli jisti Božím schválením. Bůh jedná s jednotlivci, usvědčuje je z potřeby pokání a spasení, zatímco křesťané mají plnit velké poslání – získávat Ježíši Kristu učedníky a učit je, co on přikázal (Mt 28,19.20), ne si z nich vytvářet vlastní exkluzivní organizaci, oddělovat se v pyše od ostatních věřících a povyšovat se nad ostatní lidi, za to napomíná Pavel křesťany v Korintu (1 K 1,10-17).

Nový zákon kompletně všude používá jméno "Kýrios" (Pán), dokonce i v citacích ze Starého zákona na místě, kde byl v hebrejštině tetragramaton. Je však zajímavé, že bylo důležité pro pisatele Nového zákona přepsat některá jiná oslovení pro Boha, v hebrejské nebo aramejské podobě, do řecké podoby. Např. "abba" (Abba), "Elwi" (Eli), či klasické starozákonní spojení "Hospodin zástupů", "kurioV sabawq" (Kýrios sabaot) v Ř 9,29; Jk 5,4. Překladaťelé EP i KB se drželi dostupných rukopisů a překládali Boží jméno v souladu s jeho původním uvedením a tehdejsím dobovým přístupem. Překlad nového světa spekuluje nad tetragrammatem na základě nepodložených úvah.

... První křesťané znají a používají jméno Jehova

Jméno Jahve, Jehova je Boží jméno, pod kterým se Bůh nechal poznat Mojžíši, ale není to jediné jméno, kterým je Bůh v Písmu nazýván a oslovován svým lidem. Je také nazýván jako Bůh Abrahámův, Izákův a Jákobův, El, Elohim, El Elyon, El Šadaj, Adonaj, Nejvyšší, Svätý aj. Ježíš nikdy neukazuje na Boha Otce jako na Jehovu, ale oslovuje ho "Otče!" (Mt 6,9; 11,25; 26,39; Mk 14,36; L 10,21). Kdyby bylo jméno Jehova tak důležité, tak by ho Ježíš musel používat. Ale nenajdeme ho ani v apoštolských spisech, kde je obsaženo vše podstatné pro křesťanskou misii. Kristovi následovníci jdou ve šlépějích svého Pána a také nazývají Boha Otcem, dokonce intimním způsobem "Abba, Otče!" (Ř 8,15; Ga 4,6). V kontextu vykoupení dochází jméno "Otec" svého nejnplnějšiho významu. Už to není pouze Stvořitel a Udržovatel všeho stvoření, ale v křesťanském smyslu Otec nového narození. Osobní jméno Boha se změnilo kvůli novému vztahu.

Podle řeckých manuskriptů se tetragrammaton v Novém zákoně nevyskytuje, přestože v Ex 3,15 je napsáno, že toto jméno JHVH je navěky a že jím si budou Boha připomínat všechna pokolení. Ve světle dobového pozadí si však musíme uvědomit, že ve starověkém světě jméno nebylo pouhým označením jako dnes. Jméno bylo chápáno jako ekvivalent k osobě, která ho nosila. Znat její jméno znamenalo znát její podstatu a bytí. V Písmu vidíme, že jméno a bytí Boha se vyskytuje ve formě paralelismu (Ž 18,50; 68,5; 86,12). Hebrejské jméno JHVH v sobě nese myšlenku, že "Bůh je absolutně svrchovaný a má kontrolu nade vším. ...V Exodu 3,15 střed pozornosti tedy není omezen na pouhé věčné Boží jméno, ale – mnohem důležitěji – zabývá se faktem, že lidé všech generací pochopí kdo je Bůh ve své pravé podstatě a bytí." (11) Pro Izrael má toto jméno zvláštní souvislost s největší událostí jejich dějin, s Božím činem vysvobození z Egypta a následným smluvním vztahem, uzavřeným na Sinaji, kdy se Izrael stává pro Boha zvláštním vlastnickým lidem. Podstatná není samotná výslovnost jména (není to přece nějaká magická formule), ale jádro naší víry v absolutně nejmocnějšiho Boha, který se v průběhu dějin představuje ve spásných činech ve prospěch svého lidu. Ve Starém zákoně to byl exodus z Egypta, v Novém zákoně spása člověka dokonaná smrtí a vzkříšením Ježíše Krista. Proto "není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni", než jméno Ježíš Kristus (Sk 4,12). Nový zákon neustále vyvyšuje jméno Ježíš Kristus, ne Jehova – v Ježíšově jménu se máme scházet dohromady (Mt 18,20), jemu se podřizují démoni (Sk 16,18), v jeho jménu se zvětšuje pokání na odpuštění hříchů (L 24,47), v jeho

jménu jsou vyslyšeny modlitby (J 14,14), v jeho jménu je poslán Duch svatý (J 14,26), vírou v jeho jméno se staly zázraky (Sk 3,16), jeho jméno máme vzývat (1 K 1,2), je to jméno nad každé jméno, před nímž se musí sklonit každý na nebi, na zemi i pod zemí (Ef 1,21; Fp 2,9-11).

... Jehova ve Starém zákoně a Ježíš Kristus v Novém zákoně jsou dvě odlišné osoby

Zjevením Starého zákona byl Jahve, Jehova, zjevením Nového zákona Ježíš Kristus. Starý zákon směřuje k Bohu Jahve v poslušném přinášení obětí, Nový zákon zdůrazňuje osobní poznání Ježíše v srdci každého člověka. Starozákonní lid měl být svědky Jehovovými (Iz 43,10-12), novozákonní lid svědky Ježíšovými (Sk 1,8).

To není v rozporu, protože bedlivým porovnáním určitých starozákonních pasáží a jejich novozákonních protějšků poznáme, že Jehova ve Starém zákoně je Ježíš v Novém zákoně:

- jediný pravý Bůh: Dt 6,4; Iz 45,5.21 × J 1,1.18; Ži 1,8
- titul "Já jsem": Ex 3,14 × J 8,58; 18,5.6.8
- ten, kterého probodli: Zach 12,10 × Zj 1,7
- připravená cesta pro Pána: Iz 40,3 × Mk 1,2-4
- sláva Boží: Iz 6,3; 42,8 × J 12,41
- Bůh dává život: Ž 119 × J 5,21
- odpouští hříchy: Ex 34,6-7; Neh 9,17 × Mk 2,1-12; Kol 2,13; 3,13
- Alfa a Omega: Iz 41,4; 48,12 × Zj 1,17-18; 2,8; 22,12-16
- Spasitel: Iz 43,3.11; 63,8 × L 2,11; Ti 2,13
- Král: Ž 95,3; Iz 43,15 × Zj 17,14; 19,16
- Soudce: Gn 18,25; Ž 50,4.5 × J 5,22; 2 K 5,10
- Světlo: Ž 27,1 × J 1,4.9.8.12
- Skála: Dt 32,3.4 × 1 K 10,3.4
- Vykupitel: Ž 130,7.8; Iz 48,17; 54,5 × Sk 20,28; Ef 1,7; Ži 9,12
- Spravedlnost: Iz 45,24 × Ř 3,21-22
- Pastýř: Ž 23,1 × J 10,11.16; Ži 13,20
- Stvořitel: Gn 1,1; Ž 95,5-6 × Kol 1,15-18

JEŽÍŠ KRISTUS

Pohled SJ

Jediný zplazený Boží Syn, kterého vytvořil Jehova sám. Je první stvořenou bytostí, skrze něj bylo dále stvořeno všechno ostatní. Jehova ho poslal na zem, aby dal svůj život jako výkupné za lidstvo, a tak otevřel cestu k věčnému životu všem, kdo v něho uvěří. Nyní vládne od roku 1914 v nebi jako král, brzy zničí všechny ničemné a uskuteční své království na zemi.

ORGANIZACE

Pohled SJ

Jehova Bůh má na zemi svou jedinou vyvolenou viditelnou organizaci, skrze kterou v dnešní době komunikuje, sděluje pravé poznání a shromažďuje lidi k záchraně. Tato celosvětová teokratická organizace má své ústředí v Brooklynu v New Yorku, USA. Tvoří ji všichni pokřtění svědkové Jehovovi. Řídí ji "vedoucí sbor", reprezentující tzv. "věrného a rozvážného otroka", jenž rozhoduje o všech věroučných otázkách a organizačních pravidlech, vydává závaznou literaturu a studijní materiály a koordinuje veškerou činnost svědků Jehovových po celém světě prostřednictvím podřízených kanceláří Společnosti Strážná věž. Tyto tzv. odbočky spravují v přidělené oblasti lokální sbory a zprostředkovávají jim informace shora. Prohlášení od "vedoucího sboru" jsou nedotknutelná, neboť je veden Božím duchem. Od členů se vyžaduje oddaná poslušnost a loajlnost, protože jako jednotlivci nemají Božího ducha k duchovnímu poznání. Žádné reformy ani kritika se nepřipouští, ale naopak se klasifikují jako duch vzpoury a odpadlictví, což je důvodem k exkomunikaci.

Když ti SJ řekne ...

... Bůh má na zemi svou jedinou sjednocenou vyvolenou organizaci, skrze kterou sděluje pravé poznání a shromažďuje lidi k věčnému životu

V Písmu čteme, že Ježíš Kristus je "hlavou těla", církve, kterou tvoří jeho vykoupení lid, také nazývaný jako "nevěsta", "Boží Izrael", "Nový Jeruzalém", ale nikde se výslovně nepíše o tom, že by měl na zemi vyvolenou centralizovanou organizaci. Slovo církev pochází z řeckého slova *kyriakon*, což je adjektivum středního rodu odvozené od slova *Kyrios* (Pán), a znamená "to, co je Pánovo", "Pánovo místo", "Pánův dům". V novozákonním smyslu se užívá jako označení pro lokální církev, místní společenství křesťanů, shromážděných ke společnému uctívání Pána, tak i jako univerzální církev, všeobecně souhrn všech křesťanů v nejširším smyslu či v určité dané době. Nejběžnějším řeckým slovem v Novém zákoně, které se překládá jako "církev", je *ekklésia*, a označuje obecně jakékoli shromáždění (zástup lidí, shromáždění v synagóze), ale specificky v křesťanském smyslu znamená buď konkrétní shromáždění v nějakém domě, jednotlivý místní sbor v určité oblasti, nebo všechny pravé věřící, kteří byli povoláni ze světa Kristem. Jednota tohoto organismu není založena na intelektuální víře nebo formě vlády, ale je plně duchovní a je výsledkem sjednocující moci Ducha svatého. (18)

Novozákonní sbory nepodléhaly žádné nadřazené svrchované autoritě, ale byly autonomní, měly své biskupy, starší, diákonky, evangelisty, učitele a celou škálu dalších duchovně obdarovaných bratří a sester. Jediným autoritativním měřítkem byly sepsané části Písma a apoštolské učení. Apoštolé byli Kristem určeni k jedinečnému a neopakovatelnému poslání. Jako očití svědkové Ježíšova pozemského života (kromě Pavla, kterého Pán povolal až po svém vzkříšení, ale zato velmi dramaticky) měli být Kristovými zvláštními reprezentanty a přinášet evangelium na panenská území, zakládat první sbory, psali jim Bohem inspirované dopisy, prostě stáli u začátku misijního rozmachu křesťanské církve v 1. století. Jejich autorita v církvi nebyla řídicí, ale spíše

... před odpadlíky se musí organizace chránit jejich exkomunikací, neboť mají duchovně škodlivý vliv

Co to je duchovně škodlivý vliv? Když Bible mluví o nebezpečném sektářském odpadlickém myšlení, výslovně poukazuje na jeho charakteristické rysy:

- Ga 1,8.9 odpadlíci budou kázat jiné evangelium než jaké zvěstuje Písmo
- 1 Ti 1,3-7 odchýlí se od lásky z čistého srdce, z dobrého svědomí a z čisté víry a dají se na prázdné řeči, které sami nebudou chápat
- 1 Ti 4,1-3 budou svádět démonskými naukami a prosazovat nebiblické zákonnictví
- 2 Ti 2,16.17 zabřednou ve své bezbožnosti
- 2 Pe 2,1-3 budou popírat Kristovo vykoupení, žít nezřízeně, hmotně vykořisťovat ostatní věřící
- 1 J 2,22 antikrist popírá Otce i Božího Syna
- 1 J 4,1-3 antikrist popírá, že Ježíš Kristus přišel v těle
- 2 J 7-11 nezůstává v Kristově učení
- Ju 4,8 zneuctívají Boží milost, zapírají Pána Ježíše Krista, neuznávají žádnou autoritu
- Zj 2,14.20 svádí ke smilstvu a modlářství

A kdo má být exkomunikován? V Písmu znovu čteme výslovné důvody:

- 1 K 5,9-13 smilníci, lakomci, modláři, utrhači, opilci, lupiči, kteří si říkají bratři
- 2 J 7-11 ti, co popírají příchod Ježíše Krista v těle, zacházejí dál a nezůstávají v učení Kristově, nemají Boha

Organizace svědků Jehovových se však nejvíce bojí oprávněné kritiky do svých řad, ale tento postoj není v Bibli označen za odpadlický. V interním dopise všem sborů z odbočky Náboženské společnosti SJ z 25. 7. 1994 je psáno: "Odpůrci příležitostně zpochybňují různé nauky, které přijal Jehovův lid všeobecně za své. ...Také snad zpochybňují nutnost organizace, jež by řídila mysl Božího lidu. Boží duch prý může usměrňovat jednotlivce bez nějakého ústředního, organizovaného sboru lidí, který by řídil. Budou hlásat, že člověk nepotřebuje víc než Bibli."

Štěpán byl židovskou radou odsouzen k popravě jako nenapravitelný rouhač a odpadlík, protože vydal veřejné svědectví o Pánu Ježíši Kristu, zaslíbeném Mesiáši, kterého kvůli svému tvrdošíjnému srdci židé odmítli. Nemohl mlčet o jejich vině, přede všemi prohlásil, že odporují Duchu svatému, ale na druhou stranu vůči nim nezatrpknul, a ve svých posledních slovech se přimlouvá, aby jim Pán odpustil jejich hříchy (Sk 7. kap.). Musíme být velmi obezřetní, abychom se, byť v upřímném náboženském přesvědčení, nedopustili podobného justičního omylu.

Když ti SJ řekne ...

... Ježíš byl stvořen Jehovou Bohem jako první stvoření, podle Zj 3,14 je počátkem stvoření Božího

Svědkové Jehovovi spojují výraz "počátek" z tohoto biblického textu s verš, kde se mluví o Ježíši Kristu jako o "prvorozeném" (např. J 1,18; Kol 1,15-20), aby spekulací dokázali, že ho v určité době vytvořil Bůh. Ale hlubším studiem těchto pasáží uvidíme, že jejich význam nevypovídá o tom, že Ježíš Kristus byl stvořen. Řecké slovo, přeložené jako "počátek", je *arché*, ale má daleko širší význam než pouhý "začátek, počátek". Podle The Complete Word Study Dictionary New Testament znamená objektivně první efekt, první stvořenou věc nebo subjektivně první příčinu, zdroj stvoření ve vztahu k vesmíru nebo stvoření. V knize Reasoning ohledně *arché* stojí: "... nese v sobě důležitý aktivní význam -'ten, který začíná', 'původ', 'zdroj', 'stvořitel' nebo 'první příčina'. ...Autoritativní Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature od Williama Arndta a F. Wilbura Gingricha říká, že význam *arché* ve Zjevení 3,14 je 'první příčina'. ...je použito jako odkaz k aktivnímu počátku stvoření, Tomu, který způsobil stvoření, referuje k Ježíši Kristu nějak ke stvořené bytosti, ale Tomu, kdo stvořil všechny věci (Jan 1,3)." (12)

Z řeckého *arché* je odvozeno i slovo "architekt". O Ježíši Kristu lze v tomto smyslu říci, že je architektem Božího stvoření, protože v Kristu bylo započato, způsobeno a vytvořeno celé stvoření Boží. Je jeho zdrojem, vše z něho vychází.

Jiný možný význam slova *arché* je "vládce", nese v sobě myšlenku vládnoucí moci a dominance. Z kořene tohoto řeckého slova pochází např. slovo "arcibiskup", ten, který má autoritu nad biskupy, vládne jim. V tomto smyslu můžeme ve Zjevení 3,14 chápat postavení Ježíše Krista jako toho, který má autoritu nade vším stvořením, je vládcem všeho stvoření. (Zj 19,16)

V Kol 1,15 je Ježíš Kristus nazván jako prvorozený (řecky: *prótotos*) v tom smyslu, že má prioritní postavení a svrchovanost nade vším stvořením, protože je jeho Stvořitel (J 1,3; Ži 1,2.10). Kdyby chtěl apoštol Pavel sdělit, že je Kristus první stvořený tvor, použil by jiného řeckého slova (*prótoctistos*), které speciálně znamená "první stvořený". Kol 1,18 znovu podtrhuje unikátní Kristovo postavení jako svrchovaného vládce "...takže je to on, jenž má prvenství ve všem."

O něm prorok Micheáš v 5. kapitole 2. verši napsal: "...jehož původ je odpradávná, ode dnů věčných." Podle tohoto proroctví Ježíš Kristus nemá počátek.

Ve skutečnosti pohled svědků Jehovových na Ježíše Krista jako na stvořenou bytost není novou myšlenkou, ale moderní formou heretického učení arianismu, který byl už v raných dobách odmítnut církevními otci r. 325 na koncilu v Nicaei.

... Ježíš Kristus je jednozplozený Boží Syn, ale není Bůh

Ježíš Kristus je však Božím Synem v jiném smyslu než narozený syn lidského otce. V starověkém semitském a orientálním chápání fráze "syn někoho" označovala podobu nebo totožnost podstaty a rovnost bytí. Když se Ježíš prohlásil za Božího Syna, jeho židovští současníci pochopili, že je plně rovnocenný s Bohem. (13)

U Jana 5,18 o tom máme svědectví: "...dokonce nazýval Boha vlastním Otcem, a tak se mu stavěl na roven." Podobně i Jan 10,33.36: "...Nechceme tě kamenovat pro

dobrý skutek, ale pro rouhání: jsi člověk a tvrdíš, že jsi Bůh. ...jak můžete obviňovat mne, kterého Otec posvětil a poslal do světa, že se rouhám, protože jsem řekl: Jsem Boží Syn?" Židé chtěli Ježíše kamenovat, protože poznali, že se identifikoval jako Bůh, což byl legální důvod k odsouzení za spáchání vrcholného rouhání (J 19,7; Lv 24,16).

Ježíš Kristus je jednozplozeným (řecky: *monogenés*) Božím Synem (J 1,14,18; 3,16). Pokud však hlouběji zkoumáme tento výraz v jeho původním kontextu, uvidíme, že v žádném případě tento výraz neimplikuje, že by byl kdysi zplozen, vytvořen svým Otcem. Podle The Complete Word Study Dictionary New Testament slovo *monogenés* (jednozplozený) znamená jedinečný, jediný svého druhu, jediný. Pokud se týká lidských vztahů, znamená jeden jediný (syn, dcera) např. L 7,12; 8,42, v případě Abraháma a Izáka ale nese význam jedinečný v postavení jako vyvolené dítě, nositel požehnání podle Božího zaslíbení – Ži 11,17. Toto slovo použité v souvislosti s Ježíšem popisuje vztah Ježíše k Bohu Otci, představuje Ježíše jako toho jedinečného, jediného (*monos*) svého druhu (*génos*). Popisuje synovství, které Kristus vlastní, ale ne proces, kterým by se takový vztah uskutečňoval. Kristus je Boží Syn svým postavením, jen On je takový a nikdo jiný. Nazývá Boha Otcem po svém (J 5,18), nikdy nemluví o Otci jako o společném Otci svém a věřících (J 20,17). Nikde není nazván jako dítě Boží, jak jsou nazýváni věřící (J 1,12).

Víra v Kristovo božství vždy patřila k základnímu krédu křesťanů, přestože se ji snažily popřít různé hereze, jako např. již zmíněné ariánství. Následující skutečnosti jsou však usvědčující:

- Ježíš Kristus je výslovně označen jako Bůh: Iz 9,6; J 1,1.18; 20,28; Ti 2,13; Ži 1,8.9; 1J 5,20.
- starozákonní popisy Boha jsou v Novém zákoně aplikovány na Krista (Ř 10,13) – viz titulky "JEHOVA"
- vlastní stejné atributy a schopnosti jako Bůh Otec – viz titulky "TROJICE" – je ctěn a uctíván jako Bůh (J 5,23; Mt 14,33; Zj 5,13)
- je roven Bohu (J 5,18; 10,30.38; 17,21; Fp 2,6.7)

... Ježíš Kristus je totožný s archandělem Michaellem

Nikde u Daniele 10 a 12 nečteme explicitně o tom, že by Michael byl Ježíš Kristus. To je pouhá spekulace, která vkládá do kontextu verše předem vytvořený systém učení. Již předtím jsme si na biblickém základě ukázali, že Ježíš nikdy nebyl vytvořen, není andělskou bytostí, ale je roven Bohu. Z těchto veršů u Daniele 10,13.21 a 12,1 můžeme vidět i další skutečnosti, které vylučují tezi, že by Ježíš byl totožný s Michaellem. U Da 10,13 je Michael specifikován jako "jeden z předních ochránců". To tedy znamená, že je jedním ze skupiny ochránců, kteří jsou si rovni, a tudíž Michael není unikátní. Ale to je v rozporu s tím, že Ježíš Kristus je "*monogenés*" (jednozplozený) – jedinečný, jediný svého druhu, unikátní (J 1,14,18). Naopak je nazván jako "Král králů a Pán pánů" (Zj 19,16). V něm byly stvořeny všechny nebeské i pozemské věci, včetně andělů (Kol 1,16). Má svrchovanou autoritu nad všemi anděly (Ži 1,4 - 2,18), je jimi dokonce uctíván (Ži 1,6). Padají před ním i démoni, padlí andělé, a oslovují ho jako Božího Syna (Mk 3,11). Uctívat anděla je však hřích (Zj 22,8.9), proto Ježíš nemůže být andělskou bytostí.

... kdo má vřelý vztah ke kříži, nosí ho a uctívá, dopouští se modlářství

Pokud se někdo domnívá, že kříž je sám o sobě svatý, nebo že se má jako předmět uctívat, nebo že má snad nějakou magickou moc jako talisman, nemá samozřejmě pravdu. Ale pouhý fakt, že křesťan nosí kříž, ještě neznamená, že se mu klaní a uctívá ho, a tudíž se dopouští modlářství. Kříž je pro křesťany symbolem, který jim jednoduše připomíná poselství Kristovy smrti na kříži. Nosí ho proto, že se ztotožňují s tímto poselstvím a chtějí vyjádřit svůj osobní uctivý postoj vůči Kristu samotnému.

Zatímco pro svět je kříž bláznovstvím a opovržením (1 K 1,18n.), pro Kristovy následovníky je kříž chloubou, jak to vyjádřil apoštol Pavel v Galatským 6,14: "Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista..."

ODPADNUTÍ

Pohled SJ

Odpadlík je ten, kdo opouští organizaci svědků Jehovových, ať sám, nebo je z ní vyloučen, protože se již více neztotožňuje s jejím učením a požadavky. Takový postoj se klasifikuje jako vzpoura proti Jehovovi Bohu. Aby nebyla ohrožena loajalita ostatních členů, nesmí se s odpadlíky vůbec stýkat, ani s nimi mluvit, ani je dokonce zdravit. Za nejzoubovanější odpadlictví považuje organizace to, které podřívá autoritu "věrného a rozvážného otoka" (ústřední vedoucí sbor v Brooklynu, USA, který centrálně řídí celosvětovou organizaci) a tvrdí, že cesta k pravému Bohu není vázaná na organizaci svědků Jehovových.

Když ti SJ řekne ...

... s odpadlíky nechci mít nic společného, protože zavrhnou Boží pravdu

Je pravdou, že Písmo varuje před nebezpečím odpadlictví v křesťanské církvi. Ale musíme být velmi opatrní, abychom někoho neodsoudili jako odpadlíka podle svých měřítek, které jsme si my určili, ale které jdou nad to, co si o té věci myslí sám Pán Bůh. To se přesně stalo farizeům, kteří ve své náboženské horlivosti a spravedlnosti zavrhnli samotného Ježíše Krista, protože jeho přesvědčení a skutky neodpovídaly jejich představě. Ježíš se v jejich očích stal "milovníkem hodů a pitek, přítelem celníků a hříšníků" (Mt 11,19), posedlým zlým duchem (J 8,48) a rouhačem (Mt 26,65). Někteří ho tak označili záměrně, z ideologických důvodů, aby od něho odradili upřímně hledající židy. Měli na Ježíše zlost, že veřejně odhaluje jejich tuhé zákonictví, že otvírá lidem oči a káže jim skutečnou pravdu o Bohu. Nesnesli, že je nazval pokrytci, kteří zabraňují ostatním lidem najít cestu k Bohu, a že opomenuli pro své svazující předpisy nejpodstatnější zásady Zákona – právo, milosrdenství a věrnost (Mt 23,13-28). Ne všichni, kdo Ježíše pod vlivem farizeů takto viděli, měli skryté zlé pohnutky. I Saul z Tarsu, velmi nábožensky horlivý a Bohu oddaný farizeus, zastával podobný pohled na Krista a jeho učedníky, ale později, když se na cestě do Damašku s ním osobně setkal, uznal, že byl zaslepen svou vlastní představou o pravdě a spravedlnosti. (Sk 9,1-19; Ř 10,3.4.). A po obrácení se z něj stal nejhorlivější křesťanský misionář 1. století. A v očích židovské rady byl apoštol Pavel rázem největší odpadlík.

Když ti SJ řekne ...

... popravčí nástroj, na kterém Ježíš Kristus zemřel, byl svislý kůl, jeden kus dřeva, ne dva překřížené kusy

Váš Překlad nového světa sice užívá tento pojem, ale to neodpovídá plnému významu původních řeckých slov *stauros* a *xylon*. Ve výkladovém slovníku řeckých slov The Complete Word Study Dictionary New Testament je pod pojmem *stauros* napsáno následující: "Kříž, kůl, často s překříženým kusem, na kterém byli zločinci popraveni přibitím. Tento způsob trestu byl znám Peršanům a Kartágijcům. Avšak nejběžnější byl mezi Římany pro otroky a zločince, a mezi židy byl zaveden Římany." (14) A ohledně *xylon* "Dřevo, obecně na topení, stavbu, ... kůl, kříž, ekvivalent pro *stauros*." (15)

Pod titulkem Metody ukřižování je ve slovníku Evangelical Dictionary of Theology napsáno: "Jsou dvě formy kříže, které byly nejpravděpodobněji použity pro popravu Ježíše: kříž sv. Antonína (*crux commissa*) ve tvaru "T", nebo latinský kříž (*crux immissa*), u kterého se vertikální kus zvedá nad horizontální příčné břevno (*patibulum*) a nad hlavu oběti." (16)

Existují archeologické nálezy, které potvrzují popravy ukřižováním na židech v 1.st. n.l. V létě 1968 izraelský archeolog Vasilius Tzaferis odhalil 4 židovské hrobky severně od Jeruzaléma v Giv'at ha-Mivtar, kde mimo jiné nalezl pozůstatky mladého ukřižovaného muže, jménem Jehohanan. Pocházejí z doby 7-66 n.l., soudě podle nalezené Herodiánské keramiky. Ve své zprávě popisuje, že odsouzený musel přede všemi pochodovat s příčným břevnem kříže (*patibulum*), umístěným na ramenou, k místu popravy. Tam se vztyčil vertikální kůl. Potom připevnili roztažené ruce odsouzeného na příčné břevno, buď pouze provazem, nebo je přibili hřeby. Upevnili příčné břevno (*patibulum*) na vertikální kůl, a nakonec připoutali nebo přibili jeho nohy ke kůlu. (17)

Když popravovali Ježíše Krista, dali mu nad hlavu nápis "Ježíš Nazaretský, král židovský" (Mt 27,37; J 19,19). Je psáno, že mu visel nad hlavou, ne nad jeho rukama což by tak bylo, pokud by je měl přibít na vertikálním kůlu, ale on je musel mít podle tohoto popisu roztažené. Také je zajímavé, co řekl Ježíši Petr u J 20,25 (NS): "Pokud neuvídím v jeho rukou otisk po hřebech ..., jistě nechci věřit." Hřeby jsou tu v plurálu, to tudíž implikuje, že každá ruka byla přibita zvlášť na příčném břevně, nebyly přibity společně jedním hřebem.

... odmítáme kříž, protože se ve starověku používal jako symbol při falickém uctívání

Ať už se kříž používal ve starověké době před Kristem jakkoli, není žádný důkaz o tom, že by židé prvního století nebo křesťané pohlíželi na ukřižování jako na pohan-ský symbol. Symboly představují v různých dobách různé věci. Kříž byl znamením nesmírné hanby a ponížení. Poprava ukřižováním byla vyhrazena pouze pro otroky, zločince z těch nejnižších vrstev, vojenské zběhy, zrádce a obyvatele provincií, velmi výjimečně pro ty, kdo měli římské občanství. Ježíš si sám nevybral svůj smrtící nástroj.

U Judy 9 čteme, že "sám archanděl Michael, když se přel s ďáblem o Mojžíšovo tělo, neosmělil se vynést nad ním zatracující soud, ale řekl: Potrestej tě Pán" (*Kyrios*). V kontrastu s tím Ježíš Kristus vymítá zlé demony, kteří se před ním třesou, a napomíná satana (Mt 4,10; 16,23). Ježíš Kristus je ten Pán (*Kyrios*), před kterým se podle Fp 2,9-11 skloní každé koleno na nebi, na zemi i pod zemí, on není pouhý archanděl Michael!

V Ži 2,5 dále čteme, že "andělům Bůh také nepodřídil budoucí svět". Jestliže žádný anděl (ani archanděl) nemůže vládnout světu, pak tedy Kristus nemůže být andělskou bytostí, neboť Písmo opakovaně říká, že Kristus má být vládcem Božího království (Ž 2; Da 7,13.14; L 1,32.33; Zj 19,16).

Podle Ži 13,8 je "Ježíš Kristus tentýž včera, dnes i na věky". Z anděla se nestal člověkem a potom zase andělem. Jeho božská podstata nikdy nebyla změněna, i když na sebe inkarnací vzal lidskou podobu.

... Ježíše Krista nesmíme uctívat, ani se k němu modlit

Jestliže jsme monoteisté (věříme v jediného Boha) a uznáváme 1. přikázání Desatera (Ex 20,3), pak se musíme shodnout na tom, že pokud je v Písmu Ježíš Kristus uctíván, musí být pravým Bohem. A takových pasáží najdeme více, kdy přijímá uctívání:

Mt 2,11	mudrcové uctili narozeného Ježíše
Mt 8,2	od malomocného
Mt 9,18	od představeného synagogy Jaira
Mt 15,25	od kananejské ženy
Mt 28,9	od Marie z Magdaly
Mt 28,11	od jedenácti apoštolů
J 9,35	od slepého u rybníka Siloe
Ži 1,6	všichni andělé ho mají uctívat
Zj 5,12-14	Beránka uctívá všechno stvoření na nebi, na zemi, pod zemí i v moři

Ve všech těchto pasážích se vyskytuje řecké slovo "*proskyneó*", které znamená uctívat. Totéž sloveso je použito v pasážích, kde se výslovně hovoří o uctívání Boha (J 4,23-24).

Ježíš nikdy neopravoval své následovníky, když ho uctívali, což by musel udělat, pokud by mu uctívání nepříslušelo (viz Zj 22,8.9). To je Boží vůle, "aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí." (Fp 2,10)

Pokud jde o modlitbu k Ježíši, sám zaslíbil u Jana 14,14: "Budete-li *mne* o něco prosit ve jménu mém, já to učiním." Tak to udělal i Štěpán, když ho kamenovali, modlil se: "Pane Ježíši, přijmi mého ducha!" Máme-li své modlitby adresovat pouze k Bohu, pak tyto skutečnosti dokazují, že Ježíš je Bůh.

KREV

Pohled SJ

Krev pro ně reprezentuje život, je svatá, je výlučně určena k obětnímu účelu. Nelze ji beztrestně prolévat. Nesmí se v žádné podobě jíst. Striktně odmítají transfúzi krve nebo jejích derivátů, dokonce i autotransfúzi, i za cenu ztráty lidského života. Podle

SJ to je vlastně určitá forma pozření krve, a to je nejen v rozporu s předpisy o zákazu jíst krev, ale zneuctívá se tím Kristova prolitá obětní krev za lidstvo. Pokud nějaký svědek Jehovův ignoruje tento pohled, je to závažný důvod k jeho exkomunikaci z organizace.

Když ti SJ řekne ...

... SJ dodržují vysoká měřítka ohledně postoje ke krvi, přísně se jí zdržují, i když je to nepohodlné

Není podstatné, jaká měřítká předepisuje vaše organizace, ale co o tom říká Bible. Z vaší historie je známo, že Společnost Strážná věž několikrát naprosto změnila učení v určitých medicínských otázkách. Začátkem 30. let zakázala očkování (The Golden Age 4. 2. 1931), avšak o 20 let později ho povolila (SV 15. 12. 1952), a po několika dalších letech dokonce komentuje jeho výhody (Probuďte se! 22. 8. 1965). Co ale ti věrní svědkové Jehovovi a jejich děti, kteří se řídili tehdejším oficiálním názorem, odmítli očkování, a v důsledku toho utrpěli újmu na zdraví či dokonce zemřeli? Nebo v otázce transplantace lidských orgánů, která se považovala v roce 1967 za kanibalismus (SV 15. 11. 1967), ale o 13 let později již ne a byla pro SJ přípustná (SV 15. 3. 1980), za 4 roky vyšel dokonce i nový příznivý pohled na transplantaci kostní dřeně (SV 15. 5. 1984). Kolik upřímných svědků Jehovových doplatilo na takové lehkovážné pokyny organizace? Od 40. let prosazuje Společnost Strážná věž svůj extrémní pohled na transfúzi krve, kde je však záruka, že i v tomto případě časem nezmění své nekompromisní učení? Kolik bude ještě zmařeno lidských životů? Pán Bůh od nás vyžaduje věrnost až do smrti, ale jeho zásadám, ne lidským pravidlům.

... v Bibli jsou ale texty, které zakazují požívání krve, tudíž i transfúzi

V Písmu se o krvi mluví dost často, ale je důležité správně prozkoumat, v jakém kontextu, s ohledem na dobu starozákonní i novozákonní. První zmínku čteme v Gen 9,4: "maso oživené krví nesmíte jíst". Ale transfúze není ekvivalentní požívání, dokonce ani v intravenózní formě, protože krev neslouží tělu jako potrava, která prochází zažívacím systémem. Navíc se tento zákaz týká zvířecí, ne lidské krve. Další odkaz je v Lv 7,26.27: "Kdokoli by jedl jakoukoli krev, bude vyobcován ze svého lidu." Podobně Lv 3,17: "Nebudete jíst žádný tuk ani žádnou krev." Proč SJ odmítají transfúzi, ale jedí tuk? V tomto textu jsou obě věci na stejné úrovni. Dokonce ani ortodoxní židé, kterým byl tento zákon původně dán a kteří dokonce speciálně odstřeďují krev z masa a připravují tak své košer jídlo, přijímají transfúzi krve. Protože dostat transfúzi a jíst krev jsou dvě odlišné irelevantní věci. Pokud by SJ chtěli být tak fundamentalisticky přesní, správně by nemohli požívat běžně zpracované maso, neboť obsahuje krev, měli by přinejmenším jíst košer stravu.

V Lv 17,11.12 čteme, že Boží zákaz ohledně jedení krve byl dán kvůli náboženskému ceremoniálnímu důvodu – krev oběti reprezentovala život, který byl zástupně předložen za hříchy lidu, a skrze ní mohl získat člověk znovu smíření s Bohem. Tuto zásadu si měl starozákonní lid hluboce vštěpovat a bytostně uvědomovat, a také sloužila jako součást určité Boží výchovy vzhledem k budoucím předpovězeným událostem. Jednou, až přijde zaslíbený Vykupitel, zaplatí právě svou drahocennou krví jako obětní Beránek za dokonalé smíření mezi Bohem a hříšnými lidmi. Tento zákaz byl dán

také s ohledem na okolní pohanský svět, který neměl ke krvi žádnou úctu. Nejen že ji běžně jedli, aby tím získali nadpřirozenou sílu, ale dokonce tím oslavovali své falešné božstvo. Boží svatý lid měl být od takových odporých zvyků přísně oddělen.

Pohled na krev se však dále vyvíjel, a v novozákonním kontextu dostal nový rozměr. Církev se rozrůstala už nejen o obrácené křesťany ze židů, ale i z pohanů. Každá skupina měla své odlišné pozadí a náboženské kořeny, což způsobovalo střety uvnitř křesťanské církve. Ve Skutcích 15 čteme zprávu o jeruzalémském koncilu (asi rok 48 n.l.), kde se projednávalo, zda jsou křesťané z pohanů povinni přijmout ceremoniální požadavky judaismu, předně otázka obřizky. Konečný výnos zněl, aby se zdržovali všeho, co bylo obětováno modlám, krve, nevykrváčeného masa a smilstva (Sk 15,28.29; 21,25). Tento pokyn měl ulehčit zatíženému svědomí křesťanů ze židů. V dalších dopisech apoštola Pavla však vidíme posun v pohledu na židovské nároky. V 1 K 8,8.9 (asi rok 53-54 n.l.) píše: "Pokrm nás Bohu nepřiblíží, nejíme-li obětované maso, nic neztrácíme, jíme-li, nic nezískáme. Dejte si pozor, aby se tato vaše svoboda nestala kamenem úrazu pro slabé". Už to není zákaz, jediný podstatný aspekt v rozhodování pro a proti je ohled na slabší svědomí bratra. Přestože tento pokyn nejíst obětované maso modlám byl předtím výslovně zahrnut ve výnosu koncilu, nyní časem pozbývá významu. V dopise Galatským (asi rok 52 n.l.) je Pavel ještě striktnější proti lpění na starozákonních ceremoniálních předpisech. Jasně prohlašuje, že "kdybychom mohli dosáhnout spravedlnosti skrze zákon, byla by Kristova smrt zbytečná" (Ga 2,21) a "všichni, kteří chcete dojít ospravedlnění na základě zákona, pozbyli jste milosti" (Ga 5,4). A o pár let později píše do Kolos (asi rok 60) "Nikdo nemá právo odsuzovat vás za to, co jíte nebo pijete ... To všechno je jen stín budoucích věcí, ale skutečnost je Kristus" (Kol 2,16.17) Křesťan není vázán ceremoniálními požadavky Starého zákona (jako je i nejíst krev), protože Ježíš Kristus je jednou provždy naplnil a předčil ve své oběti. Naše úcta k jeho prolité krvi se neprojevuje striktním dodržováním starozákonních pravidel, ale v osobní víře v něho (Ř 10,9). Na tom závisí naše spasení, jak to ostatně vyznávali i bratři na jeruzalémském koncilu. Přestože vydali takový doporučující výnos v zájmu pokojného společenství mezi křesťany ze židů a z pohanů, uznávali, že spasení je možné stejně jenom a pouze milostí Pána Ježíše, i kdyby krev jedli (Sk 15,9.11). [Další info o SJ a krvi: www.krev.info].

KŘÍŽ

Pohled SJ

Odmítají tento stěžejní křesťanský symbol, protože tvrdí, že Ježíš Kristus zemřel přibit na kůlu, ne na kříži. Poukazují na údajné pohanské náboženské kořeny, se kterými je kříž spjat. Uctivý vztah křesťanů ke kříži považují za odporé modlářství. Tento pohled však nezastávali od svého počátku. V jejich publikacích z rané doby (např. Harfa Boží z r. 1922, ilustrace na str. 98) můžeme vidět, že se ztotožňovali s názorem, že Ježíš Kristus zemřel na kříži. Postoj ke kříži změnili koncem 30. let za 2. prezidenta Společnosti Strážná Věž, J. Rutheforda. Dnes ve svém Překlade nového světa překládají slovo kříž výhradně jako "kůl" nebo "mučednický kůl".